

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Економічний факультет
(назва інституту, факультету)

Обліку і оподаткування
(повна назва кафедри)

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

бакалавр
(освітній рівень)

на тему

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Виконала: студентка IV курсу,
групи ОО 41 напрямку
підготовки (спеціальності)

Облік і оподаткування
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Ксьонжек Яніна Леонідівна
(прізвище та ініціали студента)

Керівник д.е.н. проф. Матковський П.Є.
(прізвище та ініціали)

Рецензент д.е.н. проф. Шеленко Д.І.
(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ - 2021 р.

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Факультет Економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

Освітній рівень бакалавр

Напрямок підготовки (Спеціальність) 071 Облік і оподаткування
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Баланюк І.Ф.

(прізвище, ініціали)

“12” жовтня 2020 р.

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Ксьонжек Яніна Леонідівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

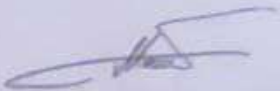
1. Тема роботи на тему: “Організація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу”

керівник роботи д.е.н., доц. Матковський П.Є.

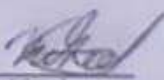
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити: визначити сутність та функції малого бізнесу; розвинути методичні засади організації обліку розрахункових платежів з податків на прибуток та додану вартість; поглибити організаційно-методичні аспекти формування та узгодження фінансової та податкової звітності; систематизувати ключові параметри організації податкового планування на підприємствах малого бізнесу; дослідити особливості обліку і оподаткування підприємств малого бізнесу у частині нормативно-організаційного аспекту; вивчити організацію обліку підприємств малого бізнесу; дослідити методику обліку підприємств малого бізнесу; визначити проблеми організації бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу; обґрунтувати концептуальні положення та основні напрямки вдосконалення бухгалтерського обліку та аудиту на малих підприємствах, покращення їх фінансового стану та досягнення стабілізації; провести напрями удосконалення механізму сприяння розвитку підприємств малого бізнесу.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	19.02.2021 р.	виконано
2	РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ У ТОВ "КАВА СТАНІСЛАВА"	16.03.2021 р.	виконано
3	РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	16.04.2021 р.	виконано

Студент

(підпис)
Ксьонжек Я. Л.(підписати та надіслати)

Керівник роботи

(підпис)
Матковський П. Є.(підписати та надіслати)

ВІДГУК

*Наукового керівника, д.е.н., доц. Матковського П.Є.
на дипломну роботу бакалавра ОО-41
Ксьонжек Яніни Леонідівни*

на тему: **“ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ”**

Реалізація реформ в сфері оподаткування у цілому та у сфері оподаткування малого та середнього бізнесу зокрема пов'язані із євроінтеграційними прагненнями України та необхідністю забезпечення рівних конкурентних умов господарювання для різних суб'єктів.

Дана робота спрямована на формування основних засад оподаткування малого та середнього бізнесу, які б відповідали загальноприйнятим принципам європейських країн, сприяли спрощенню адміністрування податків та покращенню умов ведення бізнесу та розвитку приватної ініціативи в Україні.

Автором досліджено, що окремим пунктом реформ в сфері оподаткування є недопущення використання спеціальних умов оподаткування малого та середнього бізнесу в Україні в цілях ухилення від оподаткування та ведення економічної діяльності в тіньовому сегменті економіки. У роботі вивчено організацію та методику обліку на підприємствах малого бізнесу, визначено проблеми організації бухгалтерського обліку у них та обґрунтовано концептуальні положення та основні напрямки вдосконалення обліку та аудиту на малих підприємствах, для покращення їх фінансового стану та досягнення стабілізації.

Дипломна робота виконана автором відповідно до поставлених вимог для написання робіт даного профілю.

Загальний висновок: дипломна робота Ксьонжек Яніни Леонідівни на тему: “Організація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу” є завершеним, самостійно проведеним

науковим дослідженням, має наукову і практичну цінність, за змістом та оформленням відповідає вимогам МОН України, може бути допущена до захисту із оцінкою “добре”, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування”.

Науковий керівник:

д.е.н., доцент,

професор кафедри обліку і оподаткування

ДВНЗ “Прикарпатський національний

університет ім. В. Стефаника”

“10” _травня_ 2021 р.

Матковський П.Є.

РЕЦЕНЗІЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ

бакалавра групи ОО-41
Ксьонжек Яніни Леонідівни

на тему: **“ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ”**

В період коронакризи суб'єкти малого бізнесу потребують як ніколи значної підтримки від держави, через значну низку проблем, серед яких є такі: зупинка виробництва, закриття бізнесу, що в певному сенсі пов'язано із зниженням купівельної спроможності населення, зміна пріоритетів у підприємстві, особливо зараз під час проведення заходів в Україні, що направлені на захист суспільства від пандемії COVID – 19. Саме такий стан підприємства актуалізує пошук шляхів зниження податкового навантаження, так як найвагомішими перевагами для розвитку підприємств є те, що вони джерело формування бюджетів різних рівнів в національній економіці. Саме тому обрана тема є актуальною.

В роботі доведено, що важлива економічна роль малого бізнесу полягає у створенні великої кількості нових робочих місць та сприянні соціально-економічному розвитку невеликих населених пунктів нашої країни.

Об'єктом дослідження є організація бухгалтерського обліку та оподаткування, економічні процеси і механізми розвитку ТОВ “Кава Станіслава”.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічні основи організація бухгалтерського обліку та оподаткування малих підприємств в умовах підвищення їх соціально-економічної результативності.

За результатами дослідження можна зробити висновок, що робота виконана на актуальну тему, у якій представлено складові механізму

управління обліково-податковими ризиками на підприємствах малого бізнесу у контексті розвитку економіки загалом.

Загальний висновок: дипломна робота Ксьонжек Яніни Леонідівни на тему: "Організація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу" є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, має наукову і практичну цінність, за змістом та оформленням відповідає вимогам МОН України, може бути допущена до захисту із оцінкою "відмінно", а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Рецензент:

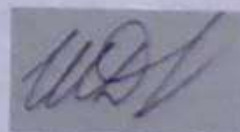
д.е.н., доцент,

професор кафедри теоретичної і прикладної економіки

ДВНЗ "Прикарпатський національний

університет ім. В. Стефаника"

"12" травня 2021 р.

Шеленко Д.І.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ	
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НА	
ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	7
1.1. Сутність поняття організації бухгалтерського обліку, як економічної категорії	7
1.2. Малий бізнес: сутність та функції	13
1.3. Облік і оподаткування малого бізнесу: нормативно-організаційний аспект	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ У ТОВ	
“КАВА СТАНІСЛАВА”	28
2.1. Організація обліку підприємств малого бізнесу	28
2.2. Методика обліку підприємств малого бізнесу.....	35
2.3. Проблеми організації бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу	43
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ	
ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	49
3.1. Оподаткування діяльності підприємств малого бізнесу	49
3.2. Удосконалення оподаткування та обліку на підприємствах малого бізнесу	57
3.3. Напрями удосконалення механізму сприяння розвитку підприємств малого бізнесу	61
ВИСНОВКИ.....	66
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ.....	75

ВСТУП

Актуальність теми. Облікова інтерпретація отриманого підприємством фінансового результату характеризується суб'єктивною ознакою, яка обумовлює загальний характер розрахунку його суми залежно від моменту облікового відображення подій та явищ, керуючись тим методом оцінки витрат, який закріплено в обліковій політиці суб'єкта господарювання. Таким чином, якщо доходи підприємства є безумовними та повністю обґрунтованими і представляють суму виручки, то витрати – це результат застосування методики бухгалтерського обліку, а отже, професійних компетенцій фахівця, що певним чином нівелює їх достовірний характер.

Оподаткування повністю пов'язано із взаємодією державних органів (представника влади) та суб'єктів господарювання й громадян (представники власності) на предмет передачі частки грошових коштів економічних суб'єктів до публічного інституту, що наділений виключним керованим впливом на організацію суспільно-економічних відносин – держави. Податкова система є сукупністю податків і зборів (обов'язкових платежів), які направляються до бюджету та цільових фондів держави, що регулюється правовими засадами оподаткування, виконавчо-контролюючими органами, визначеними формальними та неформальними правилами оподаткування.

Проведені дослідження показали, що податкова система в Україні відрізняється ускладненим адмініструванням, що обґрунтовується шкалою «Paying Taxes» (107 місце з 189 країн) рейтингу «Doing Business» Світового банку. За даними системного звіту, Рада бізнес- омбудсмена, починаючи з травня 2019 р., отримала 585 скарг від компаній і організацій на роботу державних органів, а також ініціювала розслідування за 342 зверненнями, з яких 43 % надійшло щодо роботи органів Державної фіскальної служби, яким висловлюють довіру лише 17 % громадян.

Питанням організації обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу у ринкових умовах присвячено праці таких вчених: І.М. Абрамова,

С.А. Берези, М.І. Бондар, Т.В. Бочуля, Т.А. Бутинець, А.П. Грінько, Н.М.Грабової, А.М. Демянова, В.М. Домбровського, В.М. Жук, Л.О. Кадуріна, А.П. Кисельова, І.Р. Коновалова, І.О. Пенської, Н.А. Рязанова, В.В. Сопка, Л.В.Читевської, Т.І. Черняка. та ін.

Однак проблеми впровадження організаційно-методичного базису узгодження фінансової та податкової звітності на малих підприємствах залишаються ще мало досліджені. За таких умов набуває особливої актуальності необхідність удосконалення теоретико-методичних засад облікового забезпечення податкових розрахунків та звітності, що поєднано із потребою організації на підприємствах податкового планування. Це обмежує можливості повної та об'єктивної оцінки результатів їх розвитку, не розкриває особливостей, і виробничих відносин у них та інші важливі проблеми. Залишаються маловивченими особливості й результативність малих підприємств та їх відмінності від великих підприємств.

Актуальність і необхідність розроблення пропозицій щодо теоретичної та методичної бази для організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів в управлінні фінансово-грошовими потоками та законного регулювання рівня податкового навантаження обумовили вибір теми та напрями дипломної роботи.

Метою дипломної роботи виступають процеси організації бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу.

У дипломній роботі нами виокремлено і виділено такі *завдання*:

- визначити сутність та функції малого бізнесу;
- розвинути методичні засади організації обліку розрахункових платежів з податків на прибуток та додану вартість;
- поглибити організаційно-методичні аспекти формування та узгодження фінансової та податкової звітності;
- систематизувати ключові параметри організації податкового планування на підприємствах малого бізнесу;

- дослідити особливості обліку і оподаткування підприємств малого бізнесу у частині нормативно-організаційного аспекту;
- вивчити організацію обліку підприємств малого бізнесу;
- дослідити методику обліку підприємств малого бізнесу;
- визначити проблеми організації бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу;
- обґрунтувати концептуальні положення та основні напрямки вдосконалення бухгалтерського обліку та аудиту на малих підприємствах, покращення їх фінансового стану та досягнення стабілізації;
- провести напрями удосконалення механізму сприяння розвитку підприємств малого бізнесу.

Об'єктом дослідження є організація бухгалтерського обліку, оподаткування, економічні процеси та механізми розвитку ТОВ “Кава Станіслава”.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічні основи організація бухгалтерського обліку та оподаткування малих підприємств в умовах підвищення їх соціально-економічної результативності.

Методи дослідження. Дипломна робота базується на таких методах дослідженнях: бібліографічний і бібліометричний аналіз – для дослідження тенденцій та динаміки формування податкових надходжень зведеного бюджету в Україні; методи теоретичного узагальнення і порівняння – для дослідження розвитку облікової політики підприємства, визначення перспектив, параметрів і напрямів організації податкового планування; метод аналогії – для дослідження суті податків як економічної та інституціональної категорії; системно-структурний метод – для конкретизації класифікації принципів бухгалтерського обліку та розробки базових положень щодо здійснення податкових розрахунків та ін., абстрактно-логічний, зокрема метод аналогії і співставлення, індукції та дедукції (теоретичні узагальнення й формулювання висновків); зустрічна перевірка, взаємний контроль операцій та ін. (аналіз сучасного стану розвитку малих підприємств).

Інформаційною базою дослідження є документи довідкового та методичного характеру з обліку, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з теорії, організації обліку на підприємствах малого бізнесу; періодичні видання; статистичні дані; фінансова звітність ТОВ “Кава Станіслава”; матеріали з інтернет ресурсу.

Загальний обсяг дипломної роботи. Робота написана на 68 сторінках, містить вступ, розділи, висновки, список літератури та 3 додатки. Робота містить 10 таблиць та 5 рисунків, 5 додатків. Список літератури складає 58 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

1.1. Сутність поняття організації бухгалтерського обліку, як економічної категорії

Сучасна облікова теорія орієнтована на мікроекономіку, тобто на економічні суб'єкти як інституціональні одиниці та впливає на економіку через їх взаємодію на ринку. Всі прояви сучасного економічного життя оброблюються, систематизуються та узагальнюються як дані обліку в термінах ціни. Отже, бухгалтерський облік набуває особливого значення як засіб комунікації для всіх учасників ринку. Наразі розширено проблеми, які мають вирішуватись в системі бухгалтерського обліку. Його організація є ефективним інструментом для розвитку діяльності підприємства, оскільки забезпечує належну управлінську інформацію для прийняття рішень та здійснення бізнес-процесів.

Бухгалтерський облік забезпечує систему менеджменту інформацією для прийняття управлінських рішень. Проблемою реформування обліку і його націленістю на забезпечення інформаційних потреб про діяльність підприємства займались різні вчені: Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валусь, А.П. Грінько, Н. О. Гура, М.В. Кужельний, В.Т. Лінник, М.С. Пушкар та інші.

Як вказує М.С. Пушкар, «Бухгалтерський облік є не що інше, як частина загальної інформаційної системи, яка перетворює первинні дані, зафіксовані в документах, в продукт для управління» [1, с. 151]. Ученим бухгалтерський облік віднесено до «...надскладних, динамічних, імовірнісних систем», у яких одна дія може викликати різні результати з певною ймовірністю [1, с. 5].

М.В. Кужельний і В.Г. Лінник підкреслюють: «Бухгалтерський облік – це основа, ядро інформаційного забезпечення. У його системі формується близько 80% усього обсягу інформації щодо діяльності підприємства. Ціль

обліку полягає в тому, щоб забезпечити керівництво, відповідні служби та фахівців підприємства необхідними достовірними даними для управління» [2, с. 21]. Зазначено ефективність виконання функцій бухгалтерського обліку на підставі забезпечення комплексу заходів щодо його раціональної організації [3, с. 302].

Б.І. Валуєв відмічає: «Він (бухгалтерський облік) є штучно створеною інформаційною системою, економічною моделлю підприємства, що побудована відповідно до процесу кругообігу капіталу» [4, с. 27]. Ми підтримуємо думку Н.О. Гури, що «бухгалтерський облік є складною інформаційною системою, яка відображає діяльність підприємства та його фінансовий стан; йому притаманні: багатомірність (багато елементів системи, потоки інформації), різноманітність природи елементів (облікові працівники, рахунки бухгалтерського обліку, об'єкти обліку) і форм зв'язку між ними, багатокритеріальність, динамічність системи, різнорідність інформації, що циркулює в системі» [5, с. 12].

Ф.Ф. Бутинець зазначає, що «як і всі складові динамічних систем, система бухгалтерського обліку характеризується великою кількістю різних показників, що відображають стан окремих її елементів, входів та виходів і вимірюються кількісно у вигляді конкретних чисел [6, с. 19], а А.П. Грінько, що «проблеми, що зароджуються у вітчизняному економічному середовищі, пов'язані з необхідністю створення стратегічних інструментів управління, заснованих на даних бухгалтерського обліку, змінюють його розуміння як системи економічної інформації, спрямованої не тільки на зовнішніх користувачів, але й насамперед на забезпечення процесів внутрішнього управління» [7, с. 42].

Узагальнюючи наукові висновки і пропозиції, можна аргументувати нове місце бухгалтерського обліку в середовищі підприємства як складної, інтегрованої, інституціонально-орієнтованої системи інформаційного забезпечення економічного управління, в якому генерується інформація з якісними параметрами для прийняття своєчасних рішень суб'єкта

господарювання. Бухгалтерський облік є складною системою, в якій інтегровано комплекс елементів із організацією інформаційної системи як середовища для формування релевантної інформації для вирішення багатоаспектних завдань різних користувачів.

У бухгалтерському обліку організовані інформаційні потоки, які одночасно інтегрують підсистеми управління. Інформаційні потоки охоплюють внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства, що дозволяє шляхом використання елементів методу бухгалтерського обліку фіксувати, оброблювати, реєструвати господарські процеси в інформаційному еквіваленті, узагальнюючи результат через складання звітності. Відповідно система бухгалтерського обліку має підсистеми, які є рівнями інформаційного забезпечення управління (рис. 1.1).

На стадії входу у систему потрапляють дані, які по-різному характеризують результати діяльності підприємства, що дозволяє також проаналізувати умови, явища та процеси, які вплинули на поточний підсумок прийняття рішень та здійснення керівного впливу на бізнес-процеси. Вхідній інформації властивий обліковий і не обліковий характер, що у сукупності дозволяє скласти реальну картину внутрішнього середовища підприємства у взаємозв'язку із зовнішнім економічним середовищем. Ефективність обробки вхідної інформації, а отже, інформаційний результат організації бухгалтерського обліку залежить від її якісних параметрів, контроль яких наразі спрощений, завдяки використанню програмного забезпечення для обробки, передачі та зберігання даних.

Для опрацювання інформації застосовується її облікове кодування, що забезпечено використанням елементів методу бухгалтерського обліку та відповідає нормативно-правовим засадам організації підприємницької діяльності та логіці прийняття рішень на мікрорівні.

На етапі узагальнення інформації в облікових регістрах їй властивий проміжний характер, оскільки на цьому рівні обробки даних здійснюється

оцінка результатів діяльності підприємства щодо отримання доходів і несення витрат.

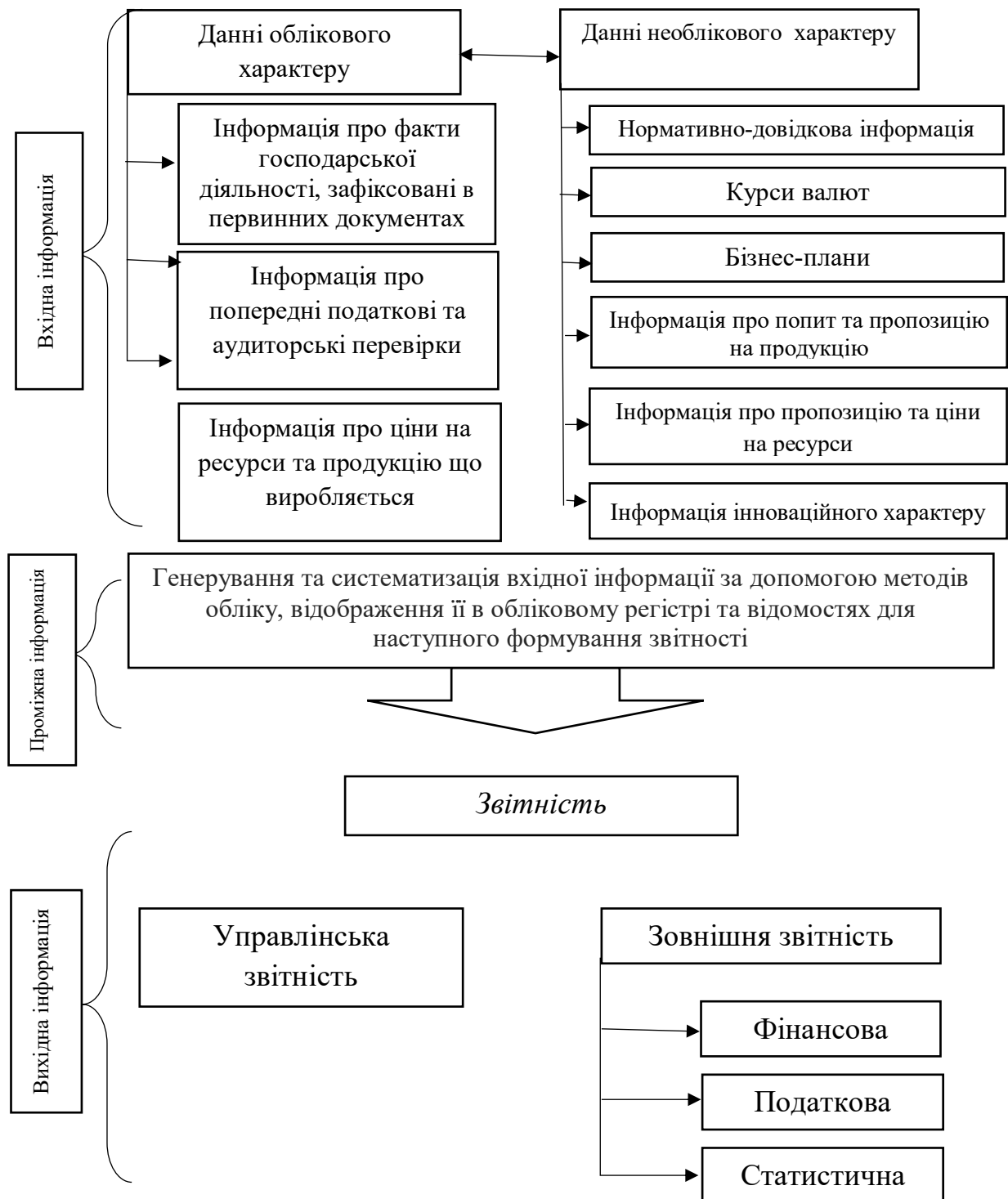

Рис. 1.1. Модель загальної системи бухгалтерського обліку як інформаційної системи управління *

Джерело: власна розробка автора.

Саме елементи бухгалтерського обліку дозволяють вивчати його предмет, та здійснювати облікове відображення результатів діяльності підприємства, що базується на комплексі формальних регуляторів і базових обмежень у поєднанні із професійним судженням, що сприяє організації належного інформаційного забезпечення запитів користувачів.

Як слушно зауважує М. С. Пушкар, інформаційні потоки організовуються та регулюються такими елементами бухгалтерського обліку, як план рахунків, система документації, змістом бухгалтерської звітності, відповідно до чого генерується релевантна інформація для управління підприємством [1, с. 195].

Оптимізація інформаційних систем сучасних суб'єктів господарювання здійснюється шляхом раціональної організації інформаційних потоків, підвищення їхньої інтенсивності, тобто прискорення обробки й передачі інформації, що вирішується завдяки аналізу інформаційних потоків та проектуванню інформаційних систем, внаслідок чого [8, с. 156]:

- оптимізується робота всіх ланок системи обробки інформації, починаючи з одержання вихідних даних із подальшим формуванням кінцевих відомостей, які передаються управлінській системі для генерування та реалізації керівного впливу;
- організовується система інформаційних зв'язків підприємства. Система інформаційних зв'язків не обмежується внутрішнім середовищем, а пов'язана із зовнішніми керуючими системами, якими визначаються умови та чинники для провадження господарської діяльності;
- раціоналізується система інформаційного забезпечення управління, призначена для виконання цільових завдань щодо сприяння сталому розвитку діяльності підприємства.

На кінцевому етапі формується інформація для прийняття рішень, якій властивий остаточний характер щодо діяльності підприємства та його взаємовідносин із контрагентами. Вихідна інформація є біполярною – задовольняє інтереси внутрішніх і зовнішніх користувачів. Тобто зовнішня

облікова інформація зосереджена у фінансовій, податковій, статистичній звітності та забезпечує інтереси формальних інституцій і контрагентів підприємства. Внутрішня інформація призначена виключно для мікросередовища і є підґрунтям для управління підприємством, що підвищує вимоги до її якісних параметрів.

Вихідна інформація є цінним ресурсом для системи прийняття рішень на всіх рівнях внутрішнього та зовнішнього середовища, регулюючи формування та реалізацію керівного впливу, що позначається на організації господарської діяльності підприємств та оптимізації взаємовідносин між групами користувачів управлінської інформації.

Високий рівень економічного розвитку передбачає посилення керівного впливу держави на економічні й соціальні процеси. Це зумовило появу поняття такої форми обліку, як податковий, який призначений для складання податкової звітності, що, на наш погляд, значно ускладнює здійснення облікових операцій, збільшує навантаження на облікових працівників.

У веденні бухгалтерського обліку визначальним є економічний зміст фактів господарської діяльності, що може різнитись у порівнянні з податковим обліком, який ґрунтується на чинному законодавстві. У податковому законодавстві закріплено норми і чинники, що поглиблюють неузгодженість з ним бухгалтерського обліку, зокрема, щодо операцій із цінними паперами, нарахування амортизації, визначення та застосування амортизаційних пільг тощо.

Потреба гармонізації бухгалтерського обліку із системою оподаткування є нагальною, здійснення якої має позбавити користувачів облікової інформації суперечностей та інформаційної асиметрії, що дозволить підвищити якість управлінських рішень. Початком такого зближення має бути гармонізація методів бухгалтерського обліку із системою оподаткування, тобто визначення єдиних прийомів і способів для ведення облікової діяльності в частині інформаційного забезпечення за результатами діяльності підприємства. Узгодження методів є можливим, з огляду на визначення

правил взаємодії загальної системи обліку для багатоаспектного задоволення запитів користувачів із виділенням інформаційної підсистеми, що забезпечує користувачів відомостями щодо оподаткування та вирізняється із загального інформаційного масиву характеристикою податкової системи підприємства.

На наш погляд, виділення податкового обліку як окремої системи є некоректним. Загальною системою має залишатись бухгалтерський облік, оскільки його організаційні та методологічні аспекти забезпечують налагоджений механізм формування інформаційно-аналітичного середовища, в якому логічно структуровані етапи обробки, передачі та зберігання інформації із виходом на забезпечення економічної обізнаності користувачів щодо процесів та діяльності підприємства. Такий інформаційний фундамент є надійною базою для формування даних для потреб оподаткування, що додатково регулюється специфічними нормами та чинниками, необхідними для визначення і оптимізації податкової бази із закриттям зобов'язань щодо сплати податків.

1.2. Малий бізнес: сутність та функції

Перехід до нових ринкових відносин підприємництва сприяв різкій активізації та розробці середньострокових програм зростання. Одне з кардинальних запитів на сьогодні є саме розвиток малого підприємництва, оскільки воно має забезпечити ефективно діюче ринкове середовище країни. В умовах обмеження фінансових ресурсів та недостатнього рівня кредитування суб'єкти підприємництва не вимагають колосальних стартових інвестицій. Вони здатні за певної підтримки найскоріше і найкраще розв'язувати питання щодо виходу з кризових ситуацій та сприяти стимулюванню та розвитку суперництва.

Позиція малого бізнесу в господарствах розвинутих держав світу є значною. Оскільки малий бізнес дає 67-85 % валового національного продукту та покликаний сприяти розвитку конкуренції та задоволенню потреб споживачів. За даними науковців у малому бізнесі зайнято близько 70 % робочих місць [9].

Наукові дослідження доводять, що в економіці України малий бізнес здійснює такі функції:

- розвиток конкурентного середовища. Через висотний динамізм малий бізнес не дуже схильний до монополістичних тенденцій, оскільки саме він є орієнтиром на конкурентний ринок та може конкурувати з новими формами господарювання.

- надання гнучкості перехідній економіці. За рахунок діяльності малих підприємств є можливість реконструювати і відреагувати на зміну кон'юнктури ринку, трудитися на кінцевого споживача та надавати йому пакети послуг.

- рішення проблеми зайнятості. Ефективний успішний розвиток малого бізнесу зумовлює створення додаткових робочих місць та спроможність надання працівникам певних соціальних пакетів.

- Виникнення умовного “середнього класу”. Зазвичай малий бізнес сприяє скороченню соціальної диференціації, оскільки він властивий будь-якій економіці [10, с. 57-59].

Оскільки малому бізнесу присутні ряд недоліків, зокрема:

- невисокий обсяг операцій звужує можливості малого бізнесу розширювати свою діяльність та впроваджувати великі наукові розробки;

- малий бізнес відрізняються підвищеною вразливістю до коливань ринку, та у деяких випадках призводить до банкрутства;

- працівники сфери малого бізнесу є менш соціально захищеними у порівнянні з великими підприємствами.

Проте у порівнянні Україна має набагато слабші якісні та кількісні показники діяльності малого підприємництва. Маємо лише близько 23749

малих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2019 році [11]. Для порівняння, у Польщі, де чисельність населення орієнтовно на 12 млн. чол. менше, малих підприємств понад 2 мільйони. Зокрема кількість підприємств малого бізнесу на 1000 жителів становить майже 3,6 одиниці, у порівнянні у Японії – 49, США – 74,2 одиниці.

Вітчизняних малі форми господарювання у загальнодержавних обсягах виробництва складають усього 10 %, тоді як у розвинутих країнах – більшу частину валового національного продукту (ВНП) [12, с. 33-38].

Наведемо мотиви, які заважають ефективному розвитку малого бізнесу у державі:

- перебільшене державне регулювання, оскільки розвиток малого бізнесу зупиняє необхідність дотримання незліченних правил і процедур, передбачених нормативно-правовими актами органів влади.
- утруднення ліцензування. Ряд підприємств малого бізнесу не переносять усіх етапів процедури реєстрації і не в змозі одержати ліцензії та іншого роду дозвільні документи самостійно та користуються послугами посередників, юридичних фірм.
- проблеми в оподаткуванні. Також розвитку підприємств малого бізнесу перешкоджає незадовільна система оподаткування. Це можуть бути високі податкові ставки ЄСВ та часті зміни податкової звітності, для прикладу з 01.04.2021 р. ввели новий звіт об'єднаний ПДФО та ЄСВ. Значний дефіцит грошових коштів у державі та криза, яку спричинила пандемія CSSE COVID-19. Пов'язано це також і з акумулюванням внутрішньої і зовнішньої заборгованості України, що не дозволяє ослабити податковий прес (проте підприємців 1 групи звільнили від сплати податків з грудня 2020 р по травень 2021 року). Через це можемо спостерігати перехід багатьох суб'єктів малого бізнесу до тіньового сектора. На сьогодні цей показник оцінюють майже у половину ВВП.

- слабке залучення фінансових коштів, це можуть бути банківські кредити (проте на сьогодні є програма 5-7-9, щодо кредитування підприємств малого бізнесу зате нею можуть скористатися не всі). Ключовим джерелом інвестицій є недостатні власні фінансові ресурси. Взявши у банку кредит підприємці використовують його обмежено через немалі процентні ставки по кредитах.
- жорсткі умови локдауну, які діють у різних областях України, які не дають підприємцям можливість торгувати.
- недобросовісна конкуренція, на сьогодні понад 75 % малих підприємств нашкоджено на недобросовісних конкурентів.

Виділимо основні методами недобросовісної конкуренції, зокрема до них належать:

- корупція, яка присутня у державних контролюючих органах влади;
- фальсифікування даних щодо товарів конкурента, наклепи, підривання репутації конкурента;
- різного роду шпіонажі (технологічний і промисловий), зростання інтелектуального шахрайства, плагіат, взяття чужих ідей, технологій, інновацій, уживання торгових марок та упаковки конкурента; порушення ділової репутації;
- навмисне зниження цін, щоб придавити конкурентів;
- рейдерські атаки та фізичні погрози [13, с. 20-24].

На сьогодні не треба плутати суб'єктів малого підприємництва з малими підприємствами, оскільки критерій віднесення підприємств до категорії малих, залежить саме від чисельності працюючих залежно та рівня доходів, до якої належить підприємство, визначений у Законі №887.

На нашу думку, малі підприємства не є якимсь конкретним видом господарювання, а є частиною з існуючих, окреслена тільки за критерієм їхнього розміру, а також має певні додаткові правами та пільги.

У наш час підприємства малого бізнесу є досить поширеною та результативною форма господарювання.

Підприємства малого бізнесу мають багато рис, які притаманні тільки їм. А тому підприємства малого бізнесу здатне вчасно реагувати на зміни на ринку та бути гнучкими. Ця особливість підприємств малого бізнесу має важливе значення в умовах ринкового середовища. За рахунок летючої індивідуалізація та диференціації споживацького попиту, росту науково-технічного прогресу та зміни у лінійці товарів і виконаних робіт та наданих послуг.

Підприємства малого бізнесу мобілізують вагомі фінансові й виробничі ресурси населення. До них відносять трудові й сировинні (тобто ті, які за його відсутності не можуть використовуватись).

Своєрідну роль виконуватиме мале підприємництво у сфері послуг і торгівлі через його вплив на розвиток конкурентного ринку, що є першочерговим у веденні бізнесу.

Мале підприємництво у деякій мірі має антимонопольне становище, про свідчать різні аспекти його функціонування, зокрема, воно є динамічним та гірше піддається монополізації у порівнянні з великі підприємства, а також воно є досить сильним конкурентом великих корпорацій, щодо їх мобільності та наближеності до місця проживання людей.

Саме це відіграє ключову роль у послабленні та у майбутньому і подоланні тенденцій до монополізації та затримки технічного прогресу. Значна роль малого бізнесу є у галузях електроніки, кібернетики та інформатики. Для прикладу у США суб'єкта малого бізнесу належить біля 50% науково-технічних розробок у різних галузях. Вагомість цього виду бізнесу є основною для нашої економіки важко, зокрема через необхідність структурної реконструкції економіки та грандіозного розгортання процесу конверсії.

Функціонування малого бізнесу є дійовим фактором, у зменшенні соціальної напруги та допомагає демократизації ринкових відносин, через те, що він є деталізованою основою і саме вони формують “середній клас”.

Перелічені вище властивості суб’єктів малого підприємництва вказують, що вони є могутнім фактором перебудови економіки за рахунок: формування ринкового механізму, врахування у них людського фактору, подолання ними кризового спаду виробництва та урегулювання передумов для економічного піднесення. Ефект від цього ми отримаємо через системна та комплексне поєднанні їх діяльності з діяльністю середніх та великих підприємств.

У Європейських країнах функціонуванню малого бізнесу відводиться велике місце, дослідження ж науковців нашої держави вважають, що малому підприємству не відводять належне місце у працях.

На сьогодні потрібно чітко виокремити концепцію, програми та можливості розвитку малого бізнесу, зокрема через розробку програм ефективного розвитку. Непершорозрядною залишається система фінансування, матеріально-технічного забезпечення та правові й організаційні питання діяльності існування малого бізнесу.

Функціонують у такому напрямку видів підприємств: індивідуальні або сімейні підприємства.

Індивідуальне підприємство – засноване на особистій власності окремої особи та виключно на її праці. Майно їх формується з майна громадянина, а також з отриманих доходів та інших законних джерел. Господар індивідуального підприємства несе відповідальність за своїми зобов'язаннями у частині, яка визначена його статутними документами.

Сімейне підприємство – формується на власній праці членів однієї сім'ї, які проживають разом.

Тому дані види підприємства передбачають індивідуальну трудову діяльність окремих осіб або сімей.

До даного виду можуть належати сімейні ферми, які провадять свою діяльність у сільському господарстві та різноманітні індивідуальні господарства які ефективно функціонують у сферах торгівлі та у сфері обслуговування жителів.

У той же час індивідуальне підприємство може сформуватися і у випадках купівлі громадянином або його сім'єю.

Проте є ряд сторін їх діяльності, які на сьогодні достатньо не регламентовані законодавством, що розширює їм можливості розвитку вільної діяльності у сфері підприємництва та й може призводити до негативних наслідків. Тому, сьогоднішніми має бути врегульовано та більш чітко визначено:

- систему і розмір оподаткування доходу;
- систематичність розрахунку затрат і калькуляції собівартості (яку суму з особистих витрат можна відобразити на рахунках собівартості, а яку віднести на прибуток);
- різного роду відповідальності (майнова та інша відповідальність за господарську діяльність);
- організованість прийому на роботу осіб за трудовою угодою та за договорами ЦПХ і захисту їхніх прав.

Нормативними документами вводяться можливості щодо утворення на території України іноземних, а також спільних підприємств [5].

У Європейських країнах істотніше адаптувалися до змін такі форми міні-підприємств, як акціонерне товариство й товариство з обмеженою відповідальністю. В Україні переважає ТОВ, що прив'язано до існуючих обмежень на початковий капітал акціонерного товариства. На сьогодні в Україні малі підприємства формуються “з нуля” або на базі присутніх структурних одиниць підприємств.

Напрямок діяльності, яким займається ТОВ “Кава Станіслава” є оптова торгівля, але установчих документах підприємства, як резервні, зазначено різні напрямки діяльності якими може займатися підприємство, що включає:

інші види роздрібно́ї торгівлі поза магазинами.— оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами; оптова торгівля кавою, чаєм, какао та прянощами; роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; інші види роздрібно́ї торгівлі поза магазинами; діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування; надання в оренду інших машин, устаткування та товарів.

Функціонування ТОВ “Кава Станіслава” здійснюється відповідно до Статуту та з урахуванням прав засновника та уповноваженого ним на проведення господарської діяльності директора підприємства.

1.3. Облік і оподаткування малого бізнесу: нормативно-організаційний аспект

У теперішній час для України характерною є досить ускладнена процедура реалізації базових принципів під час оптимізації податкової системи, оскільки перевантаження системи оподаткування реформами спричиняє посилення податкового навантаження та ускладнення відносин між платниками податків і державою. Сучасна концепція регулювання податкових процесів є основним завданням на поточний період оптимізації системи оподаткування та розробки податкової політики.

Законодавство нашої держави дає великі права щодо діяльності підприємств малого бізнесу.

Оскільки, засновниками підприємств малого бізнесу можуть бути орендні, колективні, спільні підприємства, кооперативи, громадяни, члени сімей, акціонерні товариства та інші підприємства й організації та інші особи, які спільно господарюють. Тому зареєстроване мале підприємство у своїй

основі зберігає переваги свого засновника, а тому може бути державним, колективним, приватним.

Визначальні засади державного регулювання суб'єктів малого бізнесу в Україні визначені ст. 3-4 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [14].

Яким передбачено, що державна політика у сфері розвитку малого бізнесу здійснюється у таких напрямках:

- створення умов для розвитку суб'єктів малого підприємництва;
- забезпечення зростання рівня конкурентоспроможності малих підприємств;
- стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності малого бізнесу;
- підтримка просуванню вироблених малими підприємствами товарів, робіт і послуг, а також результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній та зовнішній ринок;
- збільшення зайнятості населення шляхом державної підтримки підприємницької ініціативи громадян.

Діяльність підприємств малого бізнесу регулюється законодавством. У податковій системі України поданий комплекс різноманітних податків, які властиві різним країнам світу. Однак, значну кількість податків не можна оцінювати однозначно, оскільки не всі податки однаково затребувані для суспільно-економічного розвитку. Реалізація кожного податку має відповідати реальним можливостям і потребам не лише держави, а й їх платників, від чого залежить функціональне призначення податкової системи країни та що позначається на процедурі податкового регулювання. Перевантаження кількістю податків спричиняє викривлення їх функцій, що негативно позначається на всій системі оподаткування із погіршенням економічних умов, в яких організуються податкові відносини та здійснюється податкове регулювання.

Як показали проведені дослідження, податкова система в Україні відрізняється ускладненим адмініструванням, що обґрунтовується шкалою

«Paying Taxes» (107 місце з 189 країн) рейтингу «Doing Business» Світового банку [15]. За даними системного звіту [16], Рада бізнес-омбудсмена, починаючи з травня 2019 р., отримала 585 скарг від компаній і організацій на роботу державних органів, а також ініціювала розслідування за 342 зверненнями, з яких 43 % надійшло щодо роботи органів Державної фіскальної служби [16], яким висловлюють довіру лише 17 % громадян [16].

Під час визначення податків головним компонентом дохідної частини державного бюджету є їх систематизація, яка відповідає принципу «фактичного збігу чи невідповідності платника та носія податку» [17, с. 170].

Законодавством передбачено, що підприємство створюється на приватній власності засновника, який не відповідає за зобов'язаннями підприємства.

Маючи за основу прийняті у державі різного роду нормативно-правові акти, можна вважати, що згодом малий бізнес діятиме у таких видах, як індивідуальне, сімейне, приватне, колективне, комунальне, спільне та іноземне.

Реєстрація малого підприємства відбувається згідно з рішенням власника майна або уповноваженої на те особи, підприємства-засновника, організації [18, с. 134-135]. І якщо власників або уповноважених ними органів виступає два й більше то таким рішенням може бути установчий договір і протокол установчих зборів.

Суб'єкти малого бізнесу можуть бути також чинником перебудови та демократизації у перехідній економіці. Оскільки на них покладена вагома роль у структурі ринкового господарства та зростанні рівня життя населення. За рахунок забезпечення ними структурної перебудови монополізованої економіки та ефективного впровадження обслуговуючих галузей, а це у свою чергу призведе до зростання ринку праці та забезпечення робочими місцями, тощо. І як ключова фраза, є те, що становлення і розвиток приватної власності, свободи та врахування думки підприємництва не може бути без виокремлення проблем малого бізнесу. Тому становлення малого бізнесу виступає є одним із

досить пріоритетних та вагомих шляхів процесу реформування країни та повноцінний вихід її малого бізнесу на Європейські ринки.

Результативний розвиток суб'єктів малого бізнесу залежить від узгодженої та єдиної законодавчо-правової бази. У державі на сьогодні, малий бізнес регламентований нормативно-правовою та обліково-методологічною базою, табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Нормативно-правові документи, що регулюють організацію бухгалтерського обліку та оподаткування у малому бізнесі

Вид нормативного документа	Призначення
Господарський Кодекс України (ГКУ) [19]	Визначає види суб'єктів підприємницької діяльності (СПД) та критерії віднесення
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [20]	Визначає види СПД та критерії віднесення (види СПД аналогічні ГКУ, а критерії віднесення дещо інші)
Податковий Кодекс України (ПКУ) [21]	Визначає дозволену систему оподаткування («загальну» чи «спрощену» – сплата єдиного податку)
П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [22]	Визначає склад фінансового звіту СПД (або фінансовий звіт за формою 1-м та 2-м, або спрощений фінансовий звіт за формою 1-мс, 2-мс)
Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (№ 720) [23]	Визначає склад регістрів бухгалтерського обліку (журнали обліку господарських операцій, відомості обліку господарських операцій)

* Джерело [узагальнено авторами]

Підтримка розвитку малого бізнесу повинна відбуватися саме через урегулювання системи оподаткування, що є одним із способів подолання економічної кризи в економіці.

На перших порах розвитку системи оподаткування в Україні малому бізнесу були додані певні пільги, потім їх було практично ліквідовано, що у подальшому негативно вплинуло на їх розвиток.

Суб'єкти малого бізнесу свою діяльність ведуть на власний ризик і непередбаченість політичної та економічної ситуації є чинниками, які втримують темпи його розвитку проте змушують малий бізнес бути вигинистим, дієвим, маневреним.

Підтримка суб'єктів малого бізнесу гарантується Законом України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». Положення даного закону передбачають державні гарантії у частині фінансового, інформаційного, консультаційного сприяння, а також розвиток у сфері інновацій, науково-технічного прогресу і промислового виробництва. Статтями закону передбачено підтримку суб'єктів малого і середнього підприємництва, які ведуть експортну діяльність та підтримку у сфері підвищення кваліфікації управлінців для ведення бізнесу [14].

У системі оподаткування спостерігаються зміни, це зокрема зменшено кількість податків і зборів їх тільки 7 загальнодержавних податків і зборів та 2 місцевих податки та 2 місцевих збори.

Також діюча податкова система передбачає для малого бізнесу такі варіанти ведення своєї діяльності, які стосуються сплати податків:

- загальна система;
- спрощена система (єдиний податок).

Сам суб'єкт господарювання вибирає систему оподаткування.

При обранні загальної системи оподаткування суб'єкт малого бізнесу має сплатити податків, які передбачені переліком ст. 9-10 ПКУ, що подано у табл. 1.2.

Також Податковий кодекс санкціонує суб'єктам малого бізнесу вибрати і спрощену систему оподаткування. Яка має особливий механізм її сплати. Єдиний податок заміняє сплату окремих податків і зборів на справляння єдиного податку з паралельним веденням полегшеного обліку та звітності [21].

Найбільш поширеною формою державного впливу на розвиток та підвищення конкурентоспроможності малого бізнесу є саме податкова політика.

Таблиця 1.2

Види податків і зборів у 2021 році *

Загальнодержавні податки і збори	Основна ставка, %	Місцеві податки і збори
Податок на прибуток підприємств	18%	<i>Податки:</i> – податок на майно; – єдиний податок <i>Збори:</i> – збір за місця для паркування транспортних засобів; – туристичний збір
Податок на доходи фізичних осіб	18%	
Податок на додану вартість	20%	
Акцизний податок Екологічний податок Рентна плата Мито	Сплачуються за умов здійснення СПД певних видів діяльності	

* Джерело [21].

Проте запропонована система має недоліки для платників, через: значну кількість неухильних платежів, дотримання фіскальної мети податків та зборів та передбачає значну потребу у ресурсах для ведення підприємницької діяльності тощо.

Ставки єдиного податку (у 2021 році) передбачено такі:

– для платників І групи є у відсотках зафіксовані ставки відповідно до розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року (2021 грн.);

– для платників II групи також передбачено у відсотках та зафіксовано до розміру мінімальної заробітної плати на 1 січня податкового 2021 року (6000 грн.);

– третьої групи – у % до доходу (відсоткові ставки).

Фіксовані ставки єдиного податку встановлюються сільськими, селищними та міськими радами у межах їх повноважень для ФОП, які здійснюють господарську діяльність, у залежності від виду господарської діяльності, на кожен календарний місяць:

– перша група ЄП – розміром у межах до 10 % розміру прожиткового мінімуму;

– для другої групи платників ЄП – розміром у межах до 20 % розміру мінімальної заробітної плати.

А також ставка єдиного податку третьої групи діє у межах:

– 3 % доходу – у разі сплати податку на додану вартість згідно з ПКУ;

– 5 % доходу – коли включений податок на додану вартість у склад єдиного податку.

В Україні діє Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження податку на виведений капітал на заміну податку на прибуток підприємств» від 16.06.2020 р. Який пропонується замінити податок на прибуток підприємств податком на виведений капітал [24].

Відповідно до нього передбачається оподаткування прибутків підприємств лише у випадку виведення прибутку з обороту підприємств. На нашу думку основним недоліком цієї методики оподаткування є можливість отримати ризики суттєвого зменшення бюджетних надходжень. Для врегулювання цього доцільно буде оподаткування реінвестованої частини прибутку за нижчою ставкою. Це у свою чергу, за рахунок нижчої ставки податку на реінвестовану частину прибутку, зумовить зниження податкового навантаження на підприємства. А у подальшому призведе до зростання підприємницької активності та підвищення їх конкурентоспроможності [25].

Показники діяльності малого бізнесу в Україні вказують на виконання ними фіскальної функції. Тобто для результативного розвитку малого бізнесу треба, щоб державна політика була направлена на розвиток даного сектора, через більш еластичну регламентацію їх діяльності, впровадження належних фінансових заохочень та вигинистих механізмів регулювання ринку праці.

Отже, на сьогодні умови чинного дії податкового в Україні застосування єдиного податку може бути оптимальним способом справляння податків з такої сфери господарювання, як малий бізнес, через те, що загальна система оподаткування є безумно заплутаною і у деяких випадках обтяжливою.

РОЗДІЛ 2.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ

У ТОВ “КАВА СТАНІСЛАВА”

2.1. Організація обліку підприємств малого бізнесу

Організація ведення облік на малому підприємстві є безперервною роботою починаючи з дня реєстрації закінчуючи днем його закриття чи ліквідації.

Напрямки організації обліку на ТОВ “Кава Станіслава” є прерогативою їх власника чи уповноваженої особи, яка передбачена установчими документами. У свою чергу, вони відповідають за організацію обліку та оподаткування, відображають факти виконання усіх господарських операцій, які передбачені первинними документами, зобов’язані їх зберігати протягом встановлених строків (але не менше трьох років) та вчасно їх опрацьовувати, ведуть реєстри і заповнюють і здають звітність протягом встановленого терміну.

Для результативного ведення обліку ТОВ “Кава Станіслава” само вибирає форми його будови:

- включення до штату посади бухгалтера, оскільки формування бухгалтерської служби на даному підприємстві є недоцільним;
- заключення договору про використання послуг спеціаліста з обліку та оподаткування зареєстрованого як підприємець без створення юридичної особи;
- заключення договору з аудиторською фірмою або консалтинговою службою;
- незалежне ведення обліку, звітності та оподаткування самим власником або керівником товариства.

Завершальна форма організації роботи облікової служби не може бути впроваджена на підприємствах, звітність яких необхідно оприлюднювати на сайті [26, с. 252-254].

Власник ТОВ “Кава Станіслава” має зробити такі умови ведення обліку та оподаткування, які мають вбезпечити безперервне здійснення усіма працівниками бухгалтерської служби, дотримання вимог щодо правильності ведення, оформлення та подання первинних документів, формування реєстрів та форм звітності.

Одним із фрагментів організації обліку на ТОВ “Кава Станіслава” є реєстр документів, які слугують для первинного віддзеркалення господарських операцій. Також він включає перелік облікових реєстрів, потрібних для акумулювання і класифікації облікової інформації.

Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [20] розкриває основні засади будови, формування, ведення бухгалтерського обліку та відображення даних у фінансовій звітності в Україні.

ТОВ “Кава Станіслава” використовує план рахунків бухгалтерського обліку, який розкриває методологію обліку. Структура його пов'язана зі структурою форми Балансу і Звіту про фінансові результати, які регулюють Національні стандарти бухгалтерського обліку.

Для прикладу, у розділах Активу балансу відтворюють залишки рахунків класів 1-3, а у розділах Пасиву балансу – залишки рахунків 4, 5 та 6 класів. За показниками рахунків 7, 8, 9 класів може бути складений у даному підприємстві Звіт про фінансові результати.

Аналітичний облік по рахунку, які відображають облік витрати і доходи, дозволяє виконувати калькулювання собівартості товарів, аудиту витрат і характеризувати наслідки діяльності за центрами відповідальності [27, с. 202-204].

Базисом для ведення обліку господарських операцій виступають первинні документи, які зафіксують факти їх проведення.

За результатами балансу на момент створення підприємств малого бізнесу, залишки вказують у “Журналі обліку господарських операцій”. У випадках коли потрібно перейти суб’єктами малого підприємства на спрощену форму обліку, тоді, залишки за синтетичними рахунками переписують на основі реєстрів, де вони велися раніше, тобто до головної книги, обігового балансу.

Суб’єктами малого підприємства можуть відкривати окремі субрахунки за цими синтетичним рахунком, а результати сальдо за по рахунках записують у графі номер 4, а у графі номер 3 вказують “Сальдо на 01.01.2021 р.”. Сальдо по всіх активних рахунках обчислюють нарізно від сальдо по всіх пасивних рахунками, проте і занотовують їх однією сумою. Це вказуватиме на рівність за дебетом і кредитом рахунків [28, с. 263].

Кожну господарську операцію у “Журналі обліку господарських операцій” записують методом подвійного запису, у відповідній кореспонденції рахунків за кожною позицією окремо. Проте на ділі записи записують не кожен день, а деколи у кінці місяця. Однорідні документи, наперед попередньо згрупують в один масив, для запобігання помилок.

На даний час розділи облікової політики, які визначають аспекти організації облікового процесу на економічному суб’єкті, мають свої особливості. Ці розділи не впливають безпосередньо на формування економічних показників, як це відбувається з положеннями, які формуються методологією обліку. Однак, їх вплив важливий під час організації контролю справлення податкових розрахунків.

Належне формування положень облікової політики, що визначають організацію обліку, дозволяє скоротити до мінімуму можливість спотворення (навмисного і (або) ненавмисного) інформації, яка є основою для прийняття управлінських рішень. Одним із компонентів технічного аспекту облікової політики є затвердження робочого плану рахунків бухгалтерського обліку на базі типового Плану рахунків. Робочий план рахунків містить синтетичні і аналітичні рахунки, необхідні для ведення бухгалтерського обліку у

відповідної до вимог своєчасності та повноти обліку та звітності. Тобто чим більше функціональних можливостей буде містити робочий план рахунків, тим менш трудомісткою буде робота під час заповнення звітних форм, а при використанні комп'ютеризованої форми обліку – автоматичного формування звітних форм.

Завдання контролю правильного обчислення податкової бази з податку на прибуток для системи оподаткування та розрахунку величини податку на прибуток є завданнями більш високого рівня, ніж завдання контролю правильності кваліфікації, визнання й оцінки будь-якого виду доходів або витрат, їх прийняття для цілей обчислення податкової бази. Тому нами пропонується форма Регістру кореляції кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку з показниками, що формують фінансовий результат до оподаткування у податковій та фінансовій звітності, яка сприяє отриманню повної інформації про порядок оподаткування податком на прибуток та надає можливість моніторингу правильності відображення в обліку відповідних бухгалтерських операцій.

Оскільки кожен економічний суб'єкт може застосовувати для окремих видів діяльності, різні режими оподаткування (можливість використання різних пільг, виключення з податкової бази доходів та витрат за видами діяльності, звільненням від оподаткування податком на прибуток), то до деталізації завдань внутрішнього контролю доцільно застосовувати інші критерії їх класифікації та постановки.

Особливо це є важливим при обліку податкових зобов'язань з податку на додану вартість, прибуткового податку з оплати праці, інших нарахувань на оплату праці, оскільки перенесення, їх суми з червня на липень автоматично зумовлює нарахування пені за прострочення платежів, або і штрафні санкції.

Обороти по кредиту по синтетичних рахунках, за місяць з “Журналу обліку господарських операцій” у розрізі кореспондуючих рахунків за дебетом переносять в “Оборотно-сальдову відомість” та порівнюють дебетові і

кредитові обороти за синтетичними рахунками відомостей М1 по М5 включно, що забезпечує контроль та швидке виявити помилок.

Облік ведеться також і у журналах-ордерах і у відомостях аналітичного. За підсумками місяця дані з журналів по кредиту рахунків заносять у Головну книгу сумами за дебетом рахунків та у кореспонденції із рахунками [29, с. 266]. Наділі переодять до підрахунку дебетових оборотів за кожним синтетичним рахунком і даних сальдо на кінець місяця.

У ТОВ “Кава Станіслава” складають достовірний і точний баланс. Рівність його підсумків за дебетом і кредитом всіх синтетичних рахунків, відображаються у фінансовому звіті малого підприємства. Активи, зобов'язання і капітал записуються у балансі ф. №1-М. У випадках коли пасив балансу перевищує його актив, це може бути через помилки із-за неправильного обрахунку собівартості продукції.

У випадках коли актив балансу більший за пасивом, це може бути через неправильний обрахунок сальдо за активно-пасивними рахунками, а також через брак звіряння сальдо за аналітичними і синтетичними рахунками.

Два види нерівностей балансу можуть бути також зумовлені машинальним переплутуванням дебетових і кредитових залишків при їх відображенні з регістрі обліку у баланс ф. № 1-М.

Отже, при заповненні звітності суб'єктами малого бізнесу доцільно звірити підсумки за аналітичними рахунками у ф. №В-1, В-8 чи вони тотожні з їх сальдо по синтетичними рахунками у обіговій відомості рис 2.1.

Після цього порівнюють загальні підрахунки балансу ф. №1-М та обігової відомості. Сума є більша, ніж валюта (сума) балансу, за рахунок не відображення сальдо за рахунком 13 “Знос необоротних активів”. Тобто через врахування сума збитків, при їх наявності, а не залишкової вартості основних засобів.

Далі вивіряють суми залишків за дебетом активних аналітичних рахунків на початок і на кінець місяця, вона дорівнює загальній сумі сальдо за

відповідним синтетичним рахунком. Так самі перевіряємо залишки за кредитом пасивних аналітичних рахунків.

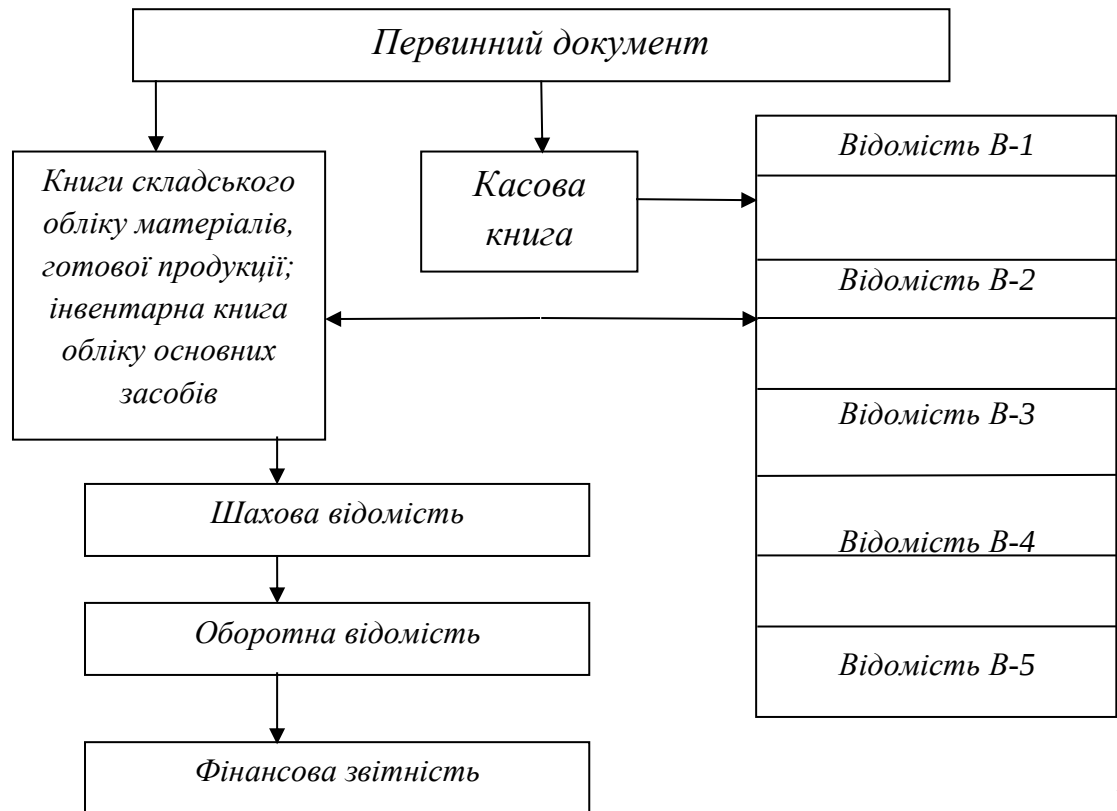

Рис. 2.1. Порядок обліку за спрощеною схемою бухгалтерського обліку у ТОВ “Кава Станіслава”

* Джерело [30, с. 99].

Загальний підсумок за аналітичними рахунками відображає сальдо за синтетичним рахунком. У підприємствах можуть бути випадки, коли залишок за активними рахунками на кінець місяця виходить мінусовий. Це вказує на допущені помилки при оприбуткуванні чи списанні матеріалів і коштів. Використання елементів методу бухгалтерського обліку у суб'єктів малого бізнесу подано у табл. 2.1.

Набагато важче перевірити залишки за активно-пасивними рахунками. Через те, що вони деколи змінюються за місяць на протилежні значення. Це

можуть виявити так: до початкового сальдо за дебетом добавляють дебетовий оборот за місяць і кінцеве сальдо за кредитом.

Таблиця 2.1

**Використання елементів методу бухгалтерського обліку у суб'єктів
малого бізнесу**

№ з/п	Елементи методу бухгалтерського обліку	Малі підприємства	Фізичні особи-підприємці
1.	Документація	Обов'язково використовують зовнішні документи. Кількість внутрішніх документів може бути значно зменшена за рахунок вибору альтернативних варіантів обліку	Зовнішні документи використовують для підтвердження величини доходів і витрат. Особи, які сплачують єдиний податок, документально підтверджують розмір одержаного доходу
2.	Інвентаризація	Проводять інвентаризацію з метою визначення фактичної наявності цінностей і вирахування суми їх вибуття за умови періодичної системи обліку	Інвентаризацію проводять за власним бажанням
3.	Оцінка	Використовують будь-які підприємства для вираження активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій у грошовому вимірнику	Використовують для визначення суми доходів і витрат
4.	Калькулювання	Проводять для одержання інформації з метою прийняття управлінських рішень та обґрунтування цін на товари, готову продукцію, роботи і послуги	Проводять за власним бажанням з метою одержання інформації для прийняття управлінських рішень
5.	Рахунки	Використовують спрощений план рахунків. Перелік рахунків підприємство визначає самостійно, складаючи робочий план рахунків	Не використовують подвійного запису використовують
6.	Подвійний запис	Підприємства, які повинні складати баланс, не можуть вести облік без застосування	
7.	Баланс	Складають за скороченими формами (ф. №1-м і ф. №1-мс)	Не використовують
8.	Фінансова звітність	Складають за скороченими формами «Баланс» (ф. №1-м і ф. №1-мс) і «Звіт про фінансові результати» (ф. №2-м і ф. №2-мс)	Не використовують

* Джерело [31].

Після цього відіймають початкове кредитове сальдо, кредитовий оборот за місяць і кінцеве сальдо за дебетом рахунка. Ця сума має дорівнювати нулю.

Доходи на підприємства малого бізнесу обраховуються згідно з ПсБО 15 “Дохід” [32]. Оскільки дохід позначається після збільшення активу або зменшення зобов’язання, що зумовлює зростання власного капіталу, при умові що оцінка доходу мабуть достовірно визначена. Отриманий дохід від реалізації продукції не коригується на величину пов’язаної з ним сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості [33].

Отже, малими підприємствами використовуються усі вісім елементів методу бухгалтерського обліку, фізичними особами-підприємцями – лише чотири. Одним з основних елементів методу бухгалтерського обліку є документація (документування), на якому ґрунтується облік як упорядкована система узагальнення інформації про діяльність юридичних осіб, про що справедливо зауважує у своїй праці В. Пархоменко [34, с. 7].

Дохід у бухгалтерському обліку віддзеркалюватиметься у сумі справедливої вартості активів, яка є отриманою або буде отриманою.

Бухгалтерський облік доходів малих підприємств виконує вирішальне значення для аудиту та аналізу їх структури та динаміки.

2.2. Методика обліку підприємств малого бізнесу

Методика обліку підприємств малого бізнесу полягатиме у правильному веденню аналітичного та синтетичного обліку доходів малих підприємств, оскільки це є джерелом інформації для складання Звіту про фінансові результати та включатиме інформацію про господарсько-фінансову діяльності підприємства [35, с. 86].

Синтетичний облік доходів ТОВ “Кава Станіслава” має особливості, що мають вплив на особливості ціноутворення в оптовій та роздрібній торгівлі.

Доходи ТОВ “Кава Станіслава” відображаються в обліку за такими синтетичними рахунками:

- 702 “Дохід від реалізації товарів”;
- 71 “Інший операційний дохід”;
- 72 “Дохід від участі в капіталі”;
- 73 “Інші фінансові доходи”;
- 74 “Інші доходи”;
- 79 “Фінансові результати”.

Витрати ТОВ “Кава Станіслава” на закупівлю товарів, на їх доставку кожного місяця списуються на Дт рахунку 902 “Собівартість реалізованих товарів”. Цю суму відноситься до проданих за місяць товарів. Дані витрати розподіляються за щомісячним розрахунком на витрати. За рахунком 791 відображатимуть інші витрати обігу, адміністративні витрати та інші операційні витрати. У подальшому вони списуються у кінці року підсумковими записами.

Основи методології обліку витрат малих підприємств передбачені П(с)БО 16 “Витрати” [36]. До фінансово-результатних рахунків належать рахунки для обліку доходів і витрат та рахунок 79. У випадках коли підприємство взяло за основу раціональніший порядок віддзеркалення фінансових результатів по рахунку 79 як заключний на списання. Тоді сальдо доходів і витрат щоквартально визначаються без записів на бухгалтерських рахунках, тобто у Звіті про фінансові результати.

Витрати ТОВ “Кава Станіслава”, також включаючи витрати на керівництва торгівлею, а також на перевезення, реалізацію та на зберігання товарів. Ступінь витрат торгівлі виступає найважливішим з якісних показників роботи у ТОВ “Кава Станіслава”.

Всі витрати ТОВ “Кава Станіслава” віддзеркалюватимуться в обліку на таких синтетичних рахунках:

- 92 “Адміністративні витрати”;
- 93 “Витрати обігу”;

- 94 “Інші операційні витрати”;
- 95 “Фінансові витрати”;
- 96 “Втрати від участі в капіталі”;
- 97 “Інші витрати”.

Ще одна особливість обліку витрат на ТОВ “Кава Станіслава” є у тому, що вони, у свою чергу, можуть бути списані на фінансові результати кожного місяця і заключними записами в наприкінці року.

За цілий рік доходи та чистий дохід від реалізації товарів та інших операційних доходів від основної діяльності на ТОВ “Кава Станіслава” кожного місяця віддзеркалюють в обліку такими проведеннями, які подано у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

**Основні господарські операції щодо обліку доходів від реалізації
на ТОВ “Кава Станіслава”**

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	На суму відвантажених і відпущених покупцям товарів за договірними відпускними цінами (доходу), включаючи податок на додану вартість (акцизний податок) та інших операційних доходів від основної діяльності	Дт 36 “Розрахунки з покупцями та замовниками” Дт 30 “Готівка”, 31 “Рахунки в банках” і ін.	Кт 702 “Дохід від реалізації товарів”
2.	На відображення в обліку податку на додану вартість при відвантаженні (відпуску) товарів покупцям в рахунок наступної оплати або оплаті відпущених товарів готівкою	Дт 70 “Доходи від реалізації”	Кт 641 “Розрахунки за податками”
3.	На облікову купівельну вартість відвантажених (відпущених) товарів	Дт 902 “Собівартість реалізованих товарів”	Кт 281 “Товари на складах”
4.	На суму витрат підприємства на придбання товарів, на їх доставку та доведення до придатного для реалізації стану, що відносяться до реалізованих товарів згідно з розрахунком за звітний місяць	Дт 902 “Собівартість реалізованих товарів”	Кт 93 “Витрати обігу”

* Джерело: сформовано на основі [37].

Бухгалтерські проводки за операціями з обліку грошових коштів та розрахунково-кредитних операцій подано у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Бухгалтерські проведення операцій з обліку грошових коштів та
розрахунково-кредитних операцій на ТОВ “Кава Станіслава”**

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Оприбуткування готівкової виручки	301	37
2.	Отримання готівки з банківського рахунка	30	31
3.	Самостійне здавання готівкової виручки до банку	31	30
4.	Здавання готівкової виручки до банку через інкасатора	31	30
5.	Надходження виручки, зданої до банку через інкасатора, на банківський рахунок	31	31
6.	Погашення заборгованості постачальників	68	30
7.	Виплата заробітної плати	66	30
8.	Надходження виручки від покупців і замовників	31	37
9.	Надходження коштів від засновників	31	40
10.	Оплата рахунків постачальників і підрядників	68	31
11.	Здійснення платежів до бюджету	64	31
12.	Здійснення платежів ЄВСС	64	31
13.	Видано кошти під звіт на відрядження з каси підприємства	37	30
14.	Оприбуткування придбаних підзвітною особою виробничих запасів, товарів	20, 26	37
15.	Відображення витрат на відрядження	90	37
16.	Списання відряджувальних і господарських витрат на витрати	23	90
17.	Списання відряджувальних і господарських витрат на фінансові результати	79	90
18.	Повернення до каси підприємства невикористаних коштів, виданих під звіт	30	37
19.	Утримання із заробітної плати сум, своєчасно не повернених підзвітною особою	66	37
20.	Відшкодування перевитрачання грошових коштів підзвітній особі	37	30
21.	Нарахування покупцям і замовникам за реалізовану продукцію, роботи і послуги за відпускними цінами:		
	– за попередньої оплати	37	70
	– за наступної оплати	37	74
	Одночасно	74	70
22.	Оплата покупцями або замовниками вартості реалізованої продукції, робіт і послуг, включно із сумою податку на додану вартість чи акцизний збір:		
	– наступна оплата	31	37
	– попередня оплата	31	74
	Одночасно	74	68

* Джерело: [38].

Витрати малих підприємств на закупівлю товарів та на їх реалізацію обліковують на рахунку 93, на якому у кінці місяця накопичують реалізовані товари, а у подальшому списуються з рахунк 93 на зростання собівартості реалізованих товарів.

У випадку придбання, доставки та реалізації товарів, сума витрат обігу включається до реалізованих товарів. Вона як різниця між попереднім сальдо цих витрат і залишком їх за обчисленням на залишок товарів на кінець звітного місяця.

Бухгалтерські проведення за операціями з постачальниками та підрядниками та облік позик банків подано у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Оплата постачальникам і підрядникам та облік позик банків
ТОВ “Кава Станіслава”**

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Оплата постачальникам і підрядникам:		
	– наступна після отримання матеріалів, робіт і послуг	68	31
	– попередня	90	31
	Одночасно	68	90
2.	Отримання від постачальників товарно-матеріальних цінностей (передача матеріалів на склад)	20	68
3.	Виконання підрядниками робіт і надання послуг:		
	– з ремонту основних засобів	90	68
	– з капітальних вкладень	15	68
4.	Повернення дебіторської заборгованості постачальникам і підрядникам	31	68
5.	Пред’явлено претензії до постачальників (акт взаєморозрахунку)	37	68
6.	Отримано на поточний рахунок суми довгострокових кредитів банку	31	55
7.	Погашено заборгованість перед банком:		
	- за нарахованими відсотками;	68	31
	- за довгостроковими позиками	55	31
8.	Відсотки за отриманий кредит включено до складу витрат звітного періоду з одночасним списанням на фінансові результати діяльності	96	68
		79	96

* Джерело: [39].

Проте відноситься до залишку не реалізованих на кінець місяця товарів і сума витрат обігу на придбання товарів. Її можна обчислити як добуток від множення суми вартості не реалізованих товарів і середнього відсотка цих витрат за розрахунком.

Для перевірки чи правильно відображені в обліку дані про готову продукцію може бухгалтер використати прийом зустрічної перевірки. Застосування дано прийому дозволить перевірити операції та документи за рахунком з 27, 36, 30 та 31 з даними рахунка 70 “Доходи від реалізації”. Також показники по рахунку 70 перевіряються з даними РРО або ПРРО, або товарно-касових книг, у випадку продажі за готівку.

Щоб перевірити чи правильно відображено у звітності виручка та правильність встановлення націнок на придбані і продані товари використовують – взаємний контроль. Який дозволяє перевірити документи, що є у ТОВ “Кава Станіслава”, з даними постачальників про придбані товари, або дані звірки з покупцями за куплену ними продукцію або товари. Використання даного методу дозволить побачити порушення щодо перевищення граничного рівня торговельної націнки.

З метою звірки дійсності відображення залишків за рахунком 66, потрібно звернути увагу на можливість існування розгорнутого сальдо. Це може виникати у тому випадку, коли поодинокі працівники мають заборгованості з оплати праці перед ТОВ “Кава Станіслава”.

При цьому також слід пам’ятати про утримання податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та військового збору.

Утримання ПДФО із заробітної плати регулюється четвертим розділом ПКУ. ТОВ “Кава Станіслава” за своїх працівників зобов’язана нараховувати, утримувати і сплачувати ПДФО до бюджету від імені та за рахунок працівника. ПКУ класифікує виплати на «зарплатні», додаткові блага та інші виплати з метою утримання ПДФО. Отриману суму згідно з ПКУ оподатковують ПДФО за ставкою 18 % від суми заробітної плати, що не перевищує десятиразового розміру мінімальної заробітної плати, встановленої

законом на 1 січня звітного року.

Потрібно також пам'ятати про застосування податкової соціальної пільги у випадках коли потрібно зменшити загальний місячний оподаткований дохід. Дана пільга може бути нарахована тільки одним роботодавцем. Застосування ПСП має пряму залежність від розміру оплати праці робітників та поданої працівником власноруч написаної заяви.

Облікові реєстри спрощеної форми обліку, які діють у товаристві відображено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Облікові реєстри спрощеної форми обліку згідно з Методичними рекомендаціями

Назва облікового реєстру та призначення	Рахунки обліку
Журнал обліку господарських операцій	Всі рахунки
Відомість 1М Розділ I. Облік готівки і грошових документів Розділ II. (зворотна сторона) Облік грошових коштів та їх еквівалентів	30, 31
Відомість 2М	Облік запасів 20, 21, 26
Відомість 3М Розділ I. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами, за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів Розділ II. (зворотна сторона) Облік розрахунків з оплати праці	37, 68, 64, 55, 69 66
Відомість 4М Розділ I. Облік необоротних активів та амортизації (зносу) Розділ II. (зворотна сторона) Облік капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів	10, 13 15, 14, 16, 18
Відомість 5М Розділ I. Облік витрат Розділ II. Облік витрат на виробництво Розділ III. Облік доходів і фінансових результатів Розділ IV. Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів	90, 91, 96 23 44, 70, 74, 79 40, 39, 47
Оборотно-сальдова відомість	Всі рахунки

* Джерело: [40].

Розмір мінімальної заробітної плати ТОВ “Кава Станіслава” не може бути нижчим за мінімум визначений законодавством, але може перевищувати його за дотримання норм і гарантій, передбачених законодавством.

Схема організації спрощеної форми бухгалтерського обліку для малих підприємств подана на рис. 2.2.

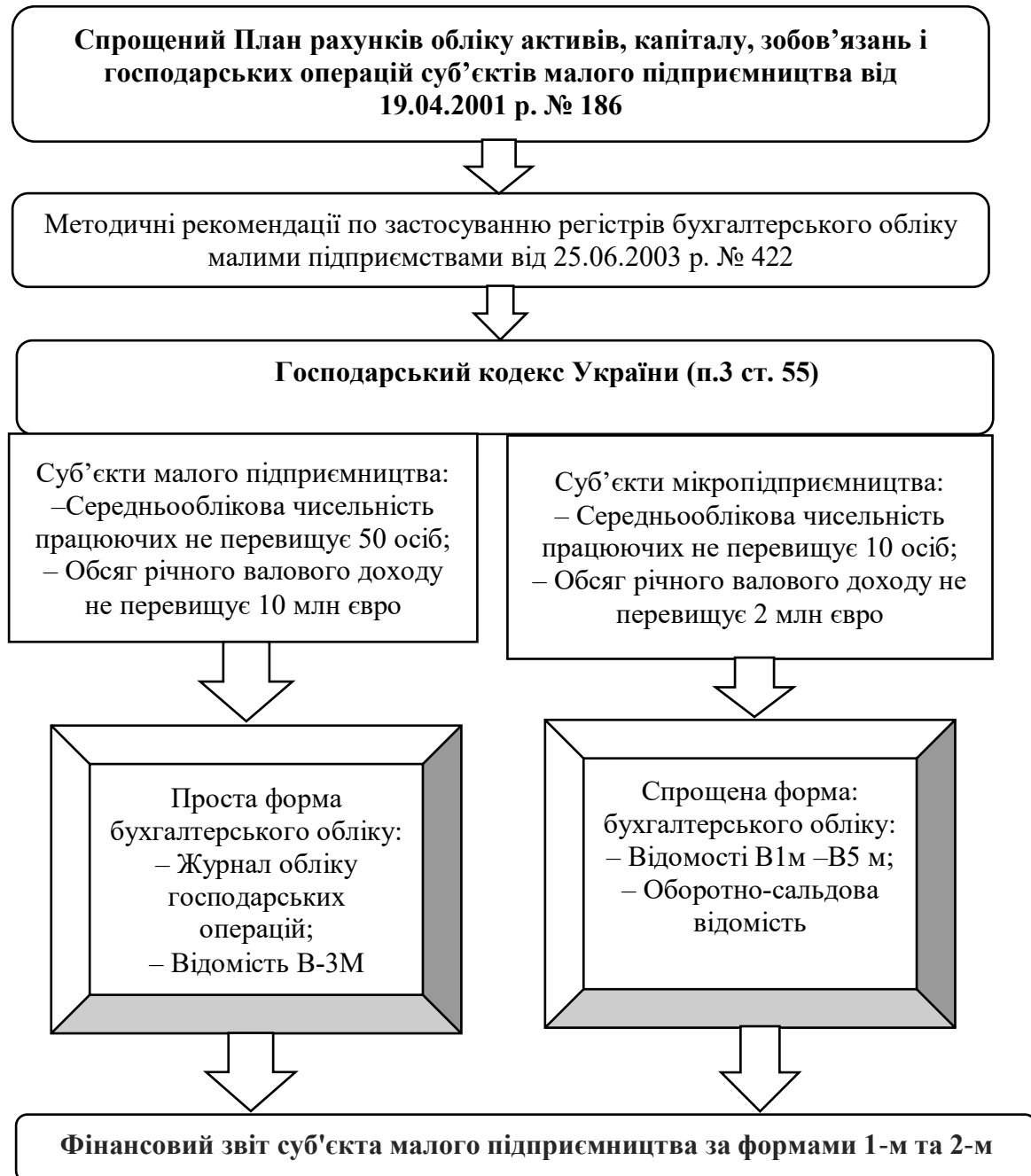

Рис. 2.2. Схема організації спрощеної форми бухгалтерського обліку для малих підприємств

* Джерело: сформовано автором.

Щодо справляння ВЗ, який на сьогодні платять у розмірі 1,5% то цей збір фактично є частиною ПДФО, оскільки надходження враховую до загального фонду Державного бюджету України.

2.3. Проблеми організації бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу

Проблеми організації бухгалтерського обліку є досить різноманітними на потребують якнайскорішого врегулювання. Розглянемо проблеми які стосуються безперервного спостереження за станом обліку та процесів, які відбуваються у господарствах. Будь який господарський факт діяльності підприємства повинен бути відображений у бухгалтерському обліку з відповідним оформленням первинних документів.

Будучи на практиці ми побачили, що документування деяких господарських операцій на ТОВ “Кава Станіслава” заповнення облікових регістрів здійснюється частково олівцем. На нашу думку так здійснювати не доцільно, оскільки документи бухгалтерського обліку є не тільки джерелом інформації для ведення господарства, а й основним джерелом контролю за станом господарських фактів та відносинами.

Також серед існуючих факторів, які позначаються на організації бухгалтерського обліку підприємств малого бізнесу, науковці виділяють такі:

- нечисленні фінансові можливості, які мали би стимулювати залучення висококваліфікованих фахівців з обліку, оподаткування, юриспруденції, аналізу, маркетингу, менеджменту. Для цього ТОВ “Кава Станіслава” необхідно зрозуміти, що облік та упорядкування його установчих документів є необхідним фактором у його розвитку.

- попит у деталізованих знаннях податкового законодавства для здійснення своєї діяльності. Оскільки для організації ефективної діяльності ТОВ “Кава Станіслава” необхідно всебічне знання діючої законодавчої бази.

Зокрема у частині: цивільного, податкового, трудового, валютного, митного, зовнішньоекономічного законодавства. Брак підходящих знань часто може бути використаний як недолік конкурентами. Дефіцит правової освіти та брак знань з правильної організації документообігу виступає також однією з актуальних проблем.

- маленька кількість працюючих. На даний показник має вплив обсяги діяльності, які дають змоги використати весь робочий час працівника тільки його спеціальними обов'язками. Оскільки виникає потреба у виконанні ним іншої супутньої роботи з інших галузей, співробітників з яких у ТОВ “Кава Станіслава” немає. Тому, у сфері малого бізнесу доцільно працевлаштовувати універсальних працівників.

- уразлива захищеність перед податковими та контролюючими органами. Брак потенції наймати висококваліфікованих фахівців (внутрішніх аудиторів) та недосконалість наявної судової системи може спонукати малий бізнес до накладання на підприємство штрафів за порушення законодавства.

- мала обізнаність керівника ТОВ “Кава Станіслава” завдань бухгалтерського обліку та оподаткування. Оскільки в організації управління облік є функцію зворотного зв'язку, через який керівнику надходить інформацію про результати його.

Повне розуміння керівником ТОВ “Кава Станіслава” найважливіших завдань організації обліку, зокрема це: забезпечення збереження майна та визначення результатів діяльності, може у майбутньому призвести до непередбачуваних ризиків та до небажаних ситуацій [41].

Недоліком в організації обліку на ТОВ “Кава Станіслава” є також порушення у порядку зберігання документів, які мають бути у хронологічному і предметному порядку. Оскільки це не дозволяє вчасно отримувати дані які потрібні для управління ТОВ “Кава Станіслава”, та для опрацювання дій які стосуватимуться покращення його роботи.

Доцільно також пам'ятати, що організація обліку у ТОВ “Кава Станіслава”, потребує відпрацювання чіткого порядку обліку та складання фінансової звітності.

Однією з основних ланок побудови обліку є його своєчасність, яка має забезпечувати поточний облік наявності і руху ресурсів ТОВ “Кава Станіслава” і процесів його господарської діяльності.

Щодо правильності обліку руху коштів по розрахунковому рахунку то він ведеться вчасно, оскільки бухгалтер звіряє виписки банку. Подавати звіт про наявність коштів на поточному рахунку це є вимогою керівника. ТОВ “Кава Станіслава” обліку операцій на поточному рахунку веде автоматизовано із застосуванням системи електронних платежів “клієнт – банк”, яка регулює:

- передачу даних між клієнтом та банком;
- машинально ведення протоколи про формування розрахункових документів;
- здійснює архівування протоколів в кінці дня.

Впровадження даної послуги “клієнт – банк” в організаційний процес значно полегшило роботу бухгалтера, оскільки він має можливість надсилати у банк платіжні доручення, одержувати виписки з розрахункового рахунка та дозволяє автоматично контролювати за станом власного рахунка у банку [42, с. 14-18].

Використання програми Дебет Плюс і Медок дозволяє записувати у бухгалтерську програму лише кореспондуючі з поточним рахунком рахунки. Для цього треба лише натиснути на запит “Кореспондуючий рахунок”. Після цього сума проводки автоматично вноситься у журнал операцій банку. Маючи ці дані ми можемо вивести оборотно-сальдову відомість по рахунку № 311.

Тобто впровадження в дію даної програми спростило організацію обліку та підвищило культуру управління підприємством, за рахунок зростання ступеня надійності отриманої інформації та сприятиме багаторазовому її використанню та захисту.

Для ефективного ведення обліку має значення також систематичне відображення господарських операцій та змінний характер кругообігу засобів ТОВ “Кава Станіслава”, оскільки є діалектичним процесом, який відображає кількісні і якісні зміни на кожний момент часу.

Записувати ці зміни по будь-яким видом засобів і предметів праці в організації бухгалтерського обліку можливо за допомогою оперативних та кількісних переміщень засобів у процесі їх кругообігу. Тому масив інформації який відображаються в обліку є цілісним для сприйняття, потребує систематизації та комплексного підходу.

Тому класифікація рахунків за економічним змістом є вагомими для облікового забезпечення та вчасного подання звітності суб’єктів малого підприємництва.

Виведення на чільне місце цих чинників є потрібною умовою для постановки проблем сьогодення. Дане питання доцільно враховувати при зміні у системі оподаткування та тих які стосуються спрощення процедур ведення обліку підприємствами малого бізнесу.

На нашу думку чільними напрямками покращення обліку на ТОВ “Кава Станіслава” є:

- щодення перевірка оплати товаро-матеріальних цінностей, що сприятиме скороченню фактів надходження й оплати недоброякісної, лишньої продукції, яка не користуватиметься попитом на підприємстві;
- внутрішній аудит за додержанням термінів платежів та вчасне проведення розрахункових документів за відправлену продукцію;
- вчасне і правдиве ведення аналітичного і синтетичного обліку розрахунків;
- комп’ютеризація облікової роботи із застосуванням програми Дебет Плюс та входження ТОВ “Кава Станіслава” у систему електронних платежів “клієнт – банк”.

Нами у роботі виділено пару об’єктивних причин збільшення неплатежі. Це, може бути брак структурних змін в економіці та превисока затратність

виробництва, на це також може вплинути відсутність попиту та збільшення обсягів товарообмінних операцій. За рахунок цього збільшується кількість збиткових підприємств та тих, що ведуть свою діяльність через накопичених боргів.

Як пропозицію можемо виділити нагальні заходи, які сприятимуть покращенню платіжної дисципліни є:

- курс на стабільну ліквідність та платоспроможність фінансово-кредитних установ;
- покращення умов для проведення вчасних розрахунків у випадках браку коштів на рахунках, а також за рахунок формування резервних чи страхових фондів;
- сприяння малому бізнесу у впровадженні надійніших форм он-лайн розрахунків.

Проте, малий бізнес більш пристосований до формування платіжних доручень між підприємствами при розрахунках за відвантажену продукцію або надані послуги або завершення розрахунків, сплату платежів до бюджету.

Організаційним завдання підприємства у розрахунках з покупцями є вчасний розрахунок за продану продукцію чи надані послуги. Якщо це розрахунки без договорів (мають разовий характер), треба використовувати ті форми розрахунків, які запевнюють вчасну їх оплату.

Як елемент покращення організації обліку безготівкових розрахунків на ТОВ “Кава Станіслава” є поліпшення системи укладання договорів з партнерами.

Виокремимо, ключові напрямки поліпшення організації обліку безготівкових розрахунків на ТОВ “Кава Станіслава” є :

- уведення сучасних форм розрахунків, (розрахунки в системі електронних платежів, покупка в інтернеті, РРО, ПРРО, передавання розрахункових документів;
- вдосконалення нормативно-правової бази забезпечення обліку;

- опрацювання методики обліку з урахуванням специфіки його діяльності.

ТОВ “Кава Станіслава” на сьогодні стрімко розвиваються та результативно функціонує у зовнішніх умовах і нововведень. Розумний, і виважений підхід до організації їх обліку, може забезпечити неминуче зниження трудомісткості та зростання точності і вчасності обробки бухгалтерської документації. Це у свій час підвищить довіру до управлінських рішень підприємства.

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

3.1. Оподаткування діяльності підприємств малого бізнесу

Розвиток малого бізнесу потребує докладного вивчення питань які стосуються особливостей їх оподаткування. Вивчення системи оподаткування спиратиметься на чіткому розмежуванні принципів.

Принцип автономності, який визначає розмежування майнового капіталу підприємства та його власника. Трактують цього принципу зводиться до права власності економічного суб'єкту на цінності і права. У системі оподаткування принцип майнової відособленості застосовується тільки відносно майна, що амортизується. Тобто, головною умовою включення майна до складу амортизованого для цілей оподаткування має бути наявність у платника податків права власності на це майно. Економічні суб'єкти, які мають відокремлене майно, відповідають за своїми зобов'язаннями саме всім цим майном. Право власності, поряд зі свободою укладати обов'язкові для виконання цивільно-правові договори, дозволяє економічному суб'єкту купувати, контролювати, застосовувати і реалізовувати матеріальні активи на свій розсуд. Отже, в системі оподаткування майно економічного суб'єкту, його майнові права і зобов'язання складають предмет громадсько-правових відносин. Прояв їх практичного результату - це складання та виконання угод між економічними суб'єктами.

Принцип безперервності передбачає, що підприємство буде продовжувати своє існування в найближчому майбутньому, тому в діяльності економічного суб'єкта повинно мати місце податкове планування з урахуванням етапів його життєвого циклу. Податкове планування має за мету розроблення найбільш ефективної системи договірних взаємовідносин в

рамках чинного законодавства і використання можливостей облікової політики для цілей оподаткування. Це дозволяє послідовно здійснювати контрольню-аналітичну діяльність, виявляти невикористані внутрішні можливості оптимізації системи податків, узгоджувати результати податкового аналізу та внутрішнього контролю з показниками фінансового стану платника податків [43, с. 41].

Принцип послідовності ґрунтується на користуванні упродовж всієї діяльності підприємства параметрами облікової політики. Прийнята підприємством облікова політика здійснюється послідовно від одного звітного року до іншого. Обов'язковість використання даного принципу має місце і в відношенні системи оподаткування, де платник податків самостійно послідовно застосовує норми і правила податкового обліку від одного податкового періоду до іншого відповідно до принципу послідовності. Економічний суб'єкт визначає порядок оподаткування в обліковій політиці щодо здійснення податкових розрахунків, положення якої затверджено у розробленому наказі (розпорядженні) керівника. Зміна порядку обліку окремих фактів господарського життя і (або) об'єктів з метою оподаткування здійснюється платником податків в наступних випадках: під час зміни застосовуваних методів обліку (приймається з початку нового податкового періоду); під час зміни законодавства про податки і збори (не раніше ніж з моменту вступу в силу змін норм зазначеного законодавства). Необхідно враховувати, що погіршення стану платників податків, не має зворотної сили. При цьому суб'єкти господарювання мають виважено обґрунтовувати порядок податкових розрахунків, керуючись нормами податкового законодавства, документально підтвердити, що внесенню поправок сприяло дійсне погіршення стану економічного суб'єкта у порівнянні з раніше діючими вимогами.

Принцип превалювання сутності над формою характеризується відображенням в обліку фактів господарської діяльності на підставі не лише їх правової форми, а передусім керуючись їх економічним змістом та умовами

господарювання. Формування ж податкових розрахунків є несумісним із застосуванням такого базового принципу бухгалтерського обліку. Під час оподаткування слід зважати на офіційні нормативно-правові визначення за всіма ознаками, характеристиками та параметрами, а будь-який інший випадок може призвести до виникнення спірних ситуацій та податкової асиметрії. Бухгалтер не має висловлювати думку або власну позицію щодо економічного змісту факту господарської діяльності, оскільки така думка або позиція є упередженою, а отже, недостовірною. Бухгалтер має відображати зміст операцій, явищ і процесів господарської діяльності, з огляду на норми та вимоги нормативно-правових актів. Проте, під час оподаткування принцип превалювання сутності над формою не є абсолютним. Цей принцип бухгалтерського обліку може бути адаптований до здійснення податкових розрахунків, якщо відображення в обліку фактів господарського життя відповідно до економічного змісту, збігається з їх правовою формою.

Табл. 3.1. характеризує систематизацію платників єдиного податку відповідно до груп оподаткування.

З огляду на договірне право та правову практику, можна визначити пріоритет сутності правовідносин над їх формою. Якщо при зіставленні договорів, один виявляється привабливішим щодо виконання податкових зобов'язань, то недостатньо лише оформити такий договір належним чином. Суть відносин сторін має відповідати виду договору, що укладається. Якщо за договором на проведення ремонтних робіт фактично виконуються роботи з реконструкції та модернізації, то для цілей оподаткування відповідні витрати визнаються витратами на реконструкцію та модернізацію і збільшують вартість майна, що амортизується, а не відносяться на витрати одноразово як витрати на проведення ремонту. Облік для цілей оподаткування понесених витрат як витрат на ремонт буде неправомірним і повинен визнаватися не податковою оптимізацією, а ухиленням від сплати податків.

Таблиця 3.1

Класифікація платників єдиного податку*

Критерії	Група 1	Група 2	Група 3	Група 4
Платники	фізособи - СПД, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у т. ч. і побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства	фізособи - СПД, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у т. ч. побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства	фізособи – СПД та юрособи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми	Сільськогосподарські товаровиробники
Обмеження за обсягом доходу за календарний рік	не перевищує 1 002 000 грн. (167 мінімальних заробітних плат)	не перевищує 5 004 000 грн. (834 мінімальних заробітних плат)	не перевищує 7 002 000 грн. (1167 мінімальних заробітних плат)	частка с/г товаро виробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%
Обмеження за кількістю працівників	не мають право використовувати працю найманих осіб	не має перевищувати 10 осіб	не обмежено	не обмежено

*Джерело: складено авторами за даними [44].

Суб'єкти малого бізнесу, які мають право на використання спрощеної системи оподаткування, розподілені на чотири групи. Право на застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності для будь-якого платника виникає за наявності двох умов:

- відповідності всім вимогам, що встановлені для платників єдиного податку;
- реєстрація особи платником єдиного податку в установленому порядку.

Практика оподаткування засвідчує можливість застосування принципу превалювання сутності над формою при здійсненні податкових розрахунків. Зокрема, договір лізингу (фінансової оренди) – за формою – це майно, що передається в тимчасове володіння та користування лізингоодержувачем, є власністю лізингодавця, але за змістом таке майно може бути амортизованим майном лізингоодержувача відповідно до умов договору лізингу. Відповідно до податкового законодавства майно, отримане (передане) у фінансову оренду за договором фінансової оренди (договором лізингу), включається до відповідної амортизаційної групи (підгрупи) тією стороною, у якої дане майно повинно обліковуватись відповідно до умов договору фінансової оренди (договору лізингу) [45].

У результаті на теперішній час між сторонами договорів фінансової оренди (лізингу) в Україні визначають не тільки взаємні цивільні права і обов'язки (це термін дії оренди (лізингу), суми і графік орендних (лізингових) платежів, умови про перехід права власності або залишення його у орендодавця (лізингодавця) тощо), але й порядок відображення фактів господарського життя в бухгалтерському обліку та при здійсненні податкових розрахунків.

З огляду на договірне право та правову практику, можна визначити пріоритет сутності правовідносин над їх формою. Якщо при зіставленні договорів, один виявляється привабливішим щодо виконання податкових зобов'язань, то недостатньо лише оформити такий договір належним чином.

Суть відносин сторін має відповідати виду договору, що укладається. Якщо за договором на проведення ремонтних робіт фактично виконуються роботи з реконструкції та модернізації, то для цілей оподаткування відповідні витрати визнаються витратами на реконструкцію та модернізацію і збільшують вартість майна, що амортизується, а не відносяться на витрати одноразово як витрати на проведення ремонту. Облік для цілей оподаткування понесених витрат як витрат на ремонт буде неправомірним і повинен визнаватися не податковою оптимізацією, а ухиленням від сплати податків.

Принцип використання єдиного грошового вимірника означає, що оцінка об'єктів обліку проводиться в грошовому виразі. Під час оподаткування цей принцип знайшов відображення в тому, що отримані платником податків доходи, вартість яких виражена в іноземній валюті або в умовних одиницях, враховуються сукупно з доходами, вартість яких виражена в національній валюті – гривні. Для цього доходи, виражені в іноземній валюті, слід перерахувати в гривневий еквівалент за офіційним курсом Національного банку України, що встановлено на дату визнання таких доходів [46, с. 90].

У договорі може бути обраний один із наступних варіантів виміру взаємної заборгованості між економічним суб'єктом і контрагентом: в гривнях, в умовних одиницях, в іноземній валюті. Умовні одиниці і іноземна валюта за встановленими правилами і відповідно до умов договору перераховуються в гривні. Принцип використання єдиного грошового вимірника при розрахунку та інтерпретації фактів господарської діяльності зберігається так само, як і для відображення податкових розрахунків підприємства.

Принцип нарахування та відповідності доходів і витрат підприємства показує взаємозв'язок доходів і витрат суб'єкта господарювання та їх вплив на фінансовий результат його діяльності. Фактичний результат діяльності відноситься до звітного періоду і не пов'язаний із реальним моментом надходження грошових коштів за підсумками господарських процесів.

Відповідно до Податкового кодексу України за доходами (витратами), що належать до кількох звітних (податкових) періодів, і якщо зв'язок між доходами та витратами не може бути достовірно визначений або визначається непрямым шляхом, доходи (витрати) розподіляються платником податків самостійно, з урахуванням принципу рівномірності визнання доходів і витрат. Отже, підприємством укладається договір (з терміном дії більше одного звітного (податкового) періоду і без поетапної здачі), який передбачає

отримання доходу. З цього випливає, що витрати пов'язані безпосередньо з цим договором, а не з доходом підприємства в цілому.

Під час оподаткування принцип відповідності (пропорційності) формування доходів і витрат визначає критерії їх визнання під час використання методу нарахування: якщо термін угоди становить більше одного звітного (податкового) періоду; під час проведення робіт з тривалим циклом, коли умовами укладених договорів не передбачена поетапна здача робіт (послуг). За виробництвом з тривалим (більше одного податкового періоду) технологічним циклом в разі, якщо умовами укладених договорів не передбачена поетапна здача робіт (послуг), дохід від реалізації зазначених робіт (послуг) розподіляється платником податку самостійно відповідно до принципу формування витрат за визначеними роботами (послугами). До розподілу витрат застосовується принцип рівномірності визнання доходів та витрат, якщо у договорі зазначено умови, відповідно до яких отримання доходів здійснюється у різних звітних періодах із поетапною передачею товарів (робіт і послуг). Вибір принципів, методів і процедур є самостійним для підприємства, проте їх визначена сукупність обов'язково має бути закріплена в обліковій політиці. Можливе наступне визнання доходу: рівномірно упродовж усього терміну дії договору; пропорційно частині фактичних витрат звітного періоду в загальній сумі витрат [47, с. 35].

Принципом обачності передбачено методи оцінки, використання яких сприяє достовірності оцінки витрат і зобов'язань без їх заниження та без завищення оцінки доходів і активів та суб'єкта господарювання.

За календарний рік на 3 групі дозволено отримати 7 002 000 грн доходу (це 1167 мінімальних зарплат). І у випадках коли підприємство перевищить ліміт то змушене буде перейти на загальну систему оподаткування.

Для легкості ФОП на 3-й групі без ПДВ ведуть тільки облік доходів. Тобто доходом вважається вся виручка, яку отримало підприємство готівкою, а також та яка надійшла на рахунок. Витрати на закупівлю товарів, оренду, податки ви не враховуєте.

Порівняльна характеристика систем оподаткування в Україні подано у табл. 3.2

Таблиця 3.2

Порівняльна характеристика систем оподаткування в Україні

Обов'язкові платежі	Загальна система оподаткування, обліку та звітності	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності
<i>Сплачує підприємство</i>		
ПДВ	20 %	7 %, 0%
Податок на прибуток	18 %	Згідно параметрів груп спрощеної системи (СС) оподаткування
Єдиний соціальний внесок (оподаткування заробітної плати)	22 % за кожного працівника	22 % «за себе» для пенсійного стажу (1320 грн у 2021 р.)
<i>Сплачує працівник</i>		
Податок з доходів фізичних осіб (оподаткування заробітної плати)	18%	Звільнені від обов'язку нарахування

* Джерело: складено автором за даними [48].

Завдання контролю правильного обчислення податкової бази з податку на прибуток для системи оподаткування та розрахунку величини податку на прибуток є завданнями більш високого рівня, ніж завдання контролю правильності кваліфікації, визнання й оцінки будь-якого виду доходів або витрат, їх прийняття для цілей обчислення податкової бази. Тому нами пропонується форма Регістру кореляції кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку з показниками, що формують фінансовий результат до оподаткування у податковій та фінансовій звітності, яка сприяє отриманню повної інформації про порядок оподаткування податком на прибуток та надає можливість моніторингу правильності відображення в обліку відповідних бухгалтерських операцій.

3.2. Удосконалення оподаткування та обліку на підприємствах малого бізнесу

В умовах сьогодення спрощена система оподаткування є таким механізмом, який санкціонує підприємцю не обчислювати свій прибуток (не використовувати бухгалтерський підхід, щоб його обчислити. Проте прерогативою єдиного податку є заміна ним сплати податку на прибуток та деяких інших податків. З часу набуття Україною економічної свободи науковці старанно описували зменшення ставок податків для полегшення роботи підприємцям, зокрема малому бізнесу, який має невеликі обсяги господарських операцій.

Ключовою метою використання методів полегшеного оподаткування, обліку і звітності є регулювання в податкового обліку та звітності. Впровадження нових методів має бути цілеспрямоване на розробку більш простих і прозорих процедур щодо сплати податків та зменшення різного роду звітності. Тобто облік і оподаткування так треба зорганізувати так, щоб обсяги податкових зобов'язань не зменшувалися, а тільки відбувалося спрощення процедур та скорочення обсягу обліку і звітності [48, с. 127].

Аналізуючи вищезазначене, наші пропозиції полягатимуть у створенні компонентної моделі оподаткування малого бізнесу в Україні рис. 3.1.

Запропонована модель має ґрунтується, на формуванні належної нормативної бази, яка регламентуватиме класифікаційні ознаки підприємств, напрямки оподаткування та чітко визначені види державної підтримки.

Податковим органам доцільно так організувати свою роботу, щоб максимально спростити процедури нарахування та сплати.

Наслідком співпраці у сфері нормативної та податкової компонент буде впорядкований облік по розрахунках за податками та платежами. Тобто, введення у дію компонентної моделі оподаткування малих підприємств дозволить опрацювати на рівні законодавства вимог по спрощенню

оподаткування. Така система розвитку малих підприємств допомагатиме поліпшенню вигідної ситуації у країні.

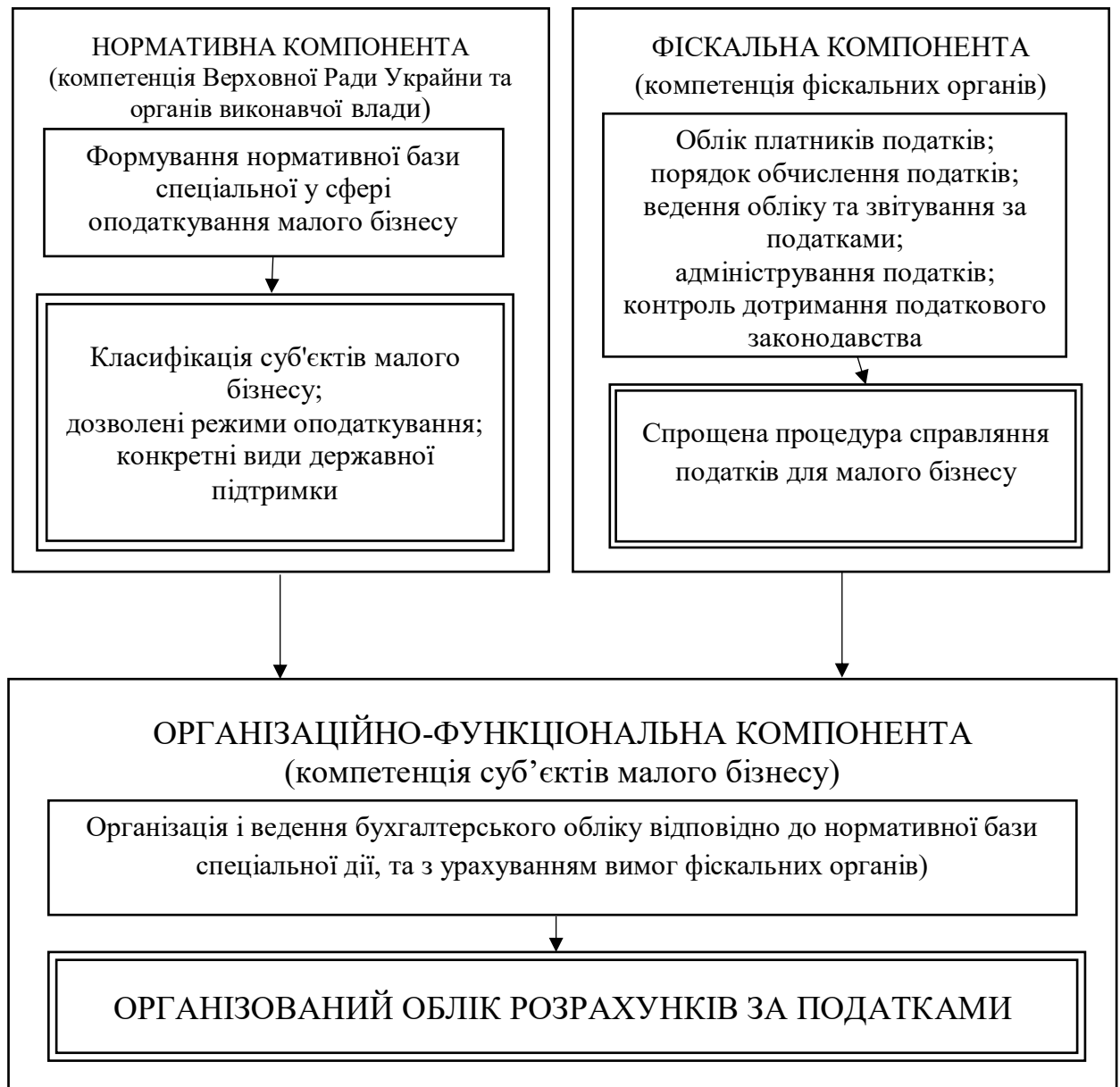

Рис. 3.1. Компонентна модель оподаткування малого бізнесу в Україні

* Джерело: власна розробка автора.

Для врівноваження системи оподаткування, на сьогодні у Європейських країнах оподатковують підприємства на громадських підставах, проте надають певні цільові пільги визначені види підприємницької діяльності, зокрема пільги надаються у як зменшенні оподаткованого прибутку так і у

зменшенні податкових зобов'язань (через інвестиційні податкові кредити, податкові знижки на науково-дослідні роботи, зменшення податкових кредитів на зайнятість), а у деяких випадках і звільнення від оподаткування. Уряди цих країн приймають міри тоді, коли малі підприємства мають забагато податків.

Проте ефективність роботи малого бізнесу у період Корона вірусу, потребує запровадження нових спрощених механізмів оподаткування малих підприємств є якраз на часі.

Європейські дослідження науковців показує, що країни Центральної Азії та Східної Європи використовуючи спрощені системи оподаткування, а це не сприяє розвитку їх бізнесу та у деяких випадках сприяє ризику недоотримання податкових надходжень [49, с. 40].

Порівнюючи систему оподаткування у Кореї де підприємства малого бізнесу коли інвестують у матеріальні активи та оновлення матеріально-технічного та інноваційного забезпечення, або спрямовані на енергозбереження або тим які займаються соціальним розвитком працівників можуть користуватись податковим кредитом від трьох до десяти відсотків капітальних витрат на такі об'єкти. Також від податку на прибуток звільнені інноваційні стартапи у перший рік їх існування, а протягом другого року сплачують 50 %. Податкові пільги також надаються при заміні окремих податків на спрощену систему оподаткування [50, с. 95].

У Франції якщо у підприємців витрати на науково-дослідні роботи становлять 15% від загальних витрат то їм держава надає податкові кредити. В Аргентині, для роботодавців суб'єктів малого бізнесу на соціальне страхування діє знижена 17% [51, с. 94].

Вивчення особливостей оподаткування у Європейських державах вказують, на доцільність та результативність податкових стимулів до яких можна віднести:

- зменшення ставки податку на прибуток для малого бізнесу з метою оптимізації грошового потоку та їх інвестиційної привабливості (для того щоб їм утримати свою конкурентоспроможність на міжнародних ринках;

- зростання податкового кредиту по витратах на науково-дослідні роботи (це дозволить створити додатковий стимул для інвестиційного розвитку у кризових умовах;

- ряд країн, а зокрема Бельгія, Бразилія, Канада, Китай, Індія, Нідерланди, Франція, поступово вносять змін також і до непрямих податків у випадках коли треба сприяти попиту їх продукції шляхом зниження вартості товарів і послуг;

- для платників податків з невисоким та середнім доходом є можливість вносити зміни до податку на прибуток тоді коли буде зростання попиту шляхом збільшення у них реальних доходів, особливо.

Також у країнах Європейського союзу, крім діючої системи оподаткування, існують також додаткові умови скорочення суми сплати податків, яка сприятиме розвитку господарської діяльності та дозволяє покращити обсяги податкових надходжень до бюджету [52, с. 90-91].

Аналізуючи форм стимулювання розвитку малого бізнесу у розвинутих країнах визначимо, що створення їм пільг в оподаткуванні через введення спеціальних податкових правил та пільг для малих підприємств сприяє розвитку у них стимулів у боротьбі з конкуренцією.

Наразі набуває визначальної актуальності здійснення податкового планування, що обумовлено впливом економічних, правових і соціальних чинників, які визначають умови діяльності підприємств. Це пояснюється характером резерву у податковій оптимізації, на підставі чого виявляються об'єктивні можливості підвищення ефективності результатів діяльності без порушення організаційних та методологічних засад податкового законодавства. Саме на підставі внутрішніх резервів регулюється діяльність підприємства із оперативним отриманням результату, уникаючи потреби залучення додаткових джерел фінансування із зовнішнього середовища.

Імплементація внутрішніх резервів дозволяє вирішити поточні завдання діяльності підприємства, що орієнтує на оптимізацію бізнес-процесів. Отже, на підставі податкового планування не стільки виявляються внутрішні резерви, скільки створюються умови для оптимізації розвитку діяльності суб'єкта господарювання.

Також пропонуємо на підприємствах малого бізнесу проводити податкове планування, як знаряддя побудови якнайкращих вимірів бізнесу, та сприятиме підвищенню їх інвестиційної привабливості.

3.3. Напрями удосконалення механізму сприяння розвитку підприємств малого бізнесу

Ключовим фактором економічного зростання держави є саме їх конкурентоспроможність. Наразі є 2 підходи до формулювання критеріїв малого підприємства. Це може бути опираючись на ГКУ виходячи із річного доходу та середньорічної кількості працівників. Та другий за еталонами балансової вартості активів, чистого річного доходу та середньооблікової кількості працівників це опиратиметься на Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Головним напрямком державного впливу на збалансований розвиток та підвищення конкурентоспроможності суб'єктів малого бізнесу є чітка податкова політика, яка матиме подальший вплив на їх конкурентоспроможність.

На теперішній час існує правова невизначеність, пов'язана з прийняттям Податкового кодексу, можливою зміною ставок та бази оподаткування за основними видами податків (ПДВ, податок на прибуток, акцизи тощо). Отже, при зміні податкового законодавства підприємство, раніше за інших пристосувавшись до нових умов, отримує значні конкурентні переваги та уникає додаткових витрат, пов'язаних з адаптацією господарської діяльності

до нового режиму оподаткування. Другий аспект виражається в отриманні підприємством додаткових конкурентних переваг шляхом вибору оптимальних параметрів бізнесу за допомогою оптимізації рівня податкового навантаження, що органічно вбудовує систему податкового планування і податкової оптимізації у вартісну концепцію управління бізнесом. У даному зв'язку необхідно звернути увагу на відповідність податкового планування групі критеріїв, які виокремлюють раціональні дії щодо оподаткування від дій, пов'язаних з ухиленням від справляння податкових зобов'язань. Воно має базуватись виключно на різних варіантах, запропонованих чинним законодавством.

У науковій літературі зауважено, що: «враховуючи ті розбіжності, які встановлює законодавець у податкових правилах, неможна підлягати санкціям чи моральному осудженню тих, хто використовує ці відмінності з користю для себе» [53, с. 7].

Отже, податкове планування має здійснюватись у поєднанні із системою керівного впливу та моніторингу податкової відповідальності, що регулюється вимогами, обмеженнями, процедурами, умовами формальних інститутів. Керівний вплив у рамках податкового планування здійснюється для визначення та оптимізації податкових платежів, виходячи із суті організаційної структури бізнесу [54, с. 17], [55, с. 120].

Наочним прикладом для розуміння характеру податкового планування в системі управління та забезпечення рішень, може слугувати група критеріїв, об'єднаних у модель, з архітектоніки якої можна розмежувати податкове планування та ухиляння від сплати податків (рис. 3.2).

Податкове планування як процес є складовою зовнішнього моніторингу та керівного впливу, що у сукупності є відправною точкою щодо прийняття рішень у розрізі оптимізації оподаткування. Кожен елемент моделі характеризується визначальними критеріями, які становлять суть та ознаки податкового планування (табл. 3.3) [56, с. 17].

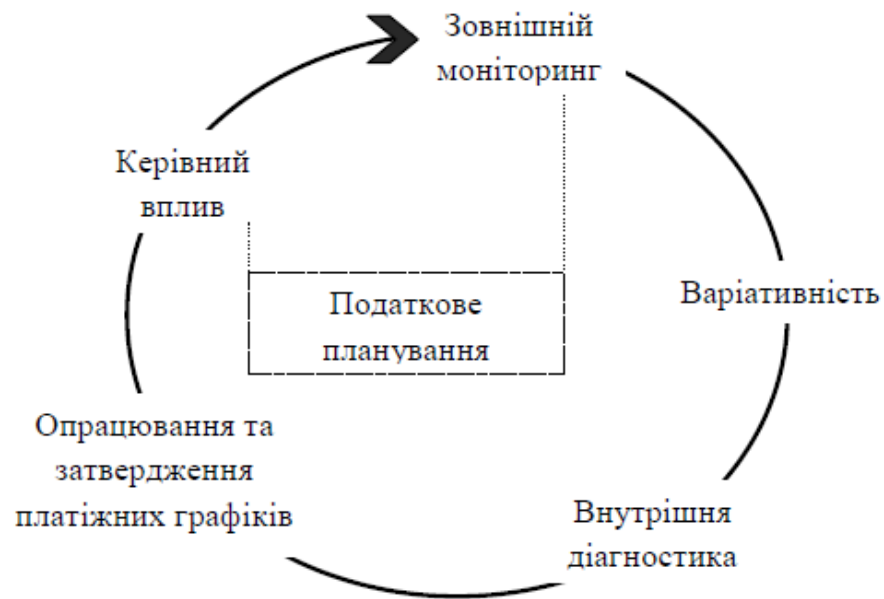

Рис. 3.2. Модель податкового планування

* Джерело: власна розробка автора.

Величина бази оподаткування є динамічною категорією і визначається елементами бухгалтерського обліку, зокрема, методами обліку витрат, обраною методикою нарахування амортизації, методами оцінки активів і зобов'язань, порядком формування резерву.

Таким чином, податкове планування – це планомірне й обґрунтоване з економічної та юридичної точок зору зниження як абсолютної величини виплат податкового характеру, так і зменшення податкового навантаження на підприємство, не створює перешкод для розвитку бізнесу, сприяє мобілізації всіх його додаткових внутрішніх інвестиційних ресурсів, пов'язане з обліковою та балансовою політикою підприємства.

Критерії податкового планування подано у табл. 3.3. Поряд із необхідністю відповідності вимогам закону, облікова політика підприємства, направлена на мінімізацію податкових виплат, повинна базуватися на вимогах економічної доцільності. Отже, ці питання є беззаперечно актуальними,

оскільки дозволяють усунути негативні наслідки, пов'язані із неврегульованим порядком оподаткування.

Таблиця 3.3

Критерії податкового планування

Складова архітектури моделі	Критерій	Характеристика
Зовнішній моніторинг	Апеляція до відомих категорій	Оцінка відповідності діяльності підприємства базовим положенням нормативно-правових актів з питань оподаткування
Варіативність	Наявність вибору	Вибір системи оподаткування обумовлений характеристикою діяльності підприємства
Внутрішня діагностика	Превалювання внутрішніх характеристик підприємства над формальними обмеженнями	Порядок оподаткування відповідає, організовується та здійснюється з огляду на очікуваний результат діяльності та розвитку підприємства
Опрацювання та затвердження платіжних графіків	Моніторинг забезпечення податкових платежів фінансовими ресурсами	Податкове планування не обмежене податковим управлінням, а регулюється також фінансовим менеджментом
Керівний вплив	Регулювання податкових виплат	У рамках податкового планування здійснюється визначення та оптимізація податкових платежів, зважаючи на сутність організаційної структури бізнесу

* Джерело: [57, с. 87].

У більшості випадків цілі і завдання полягають в оптимізації оподаткування, але метою облікової політики може бути і завоювання ринку, витиснення конкурентів, громадське благодійництво тощо. При оптимізації оподаткування мова повинна йти про законні способи і можливості регулювання податкових платежів залежно від фінансового стану підприємства. Домогтися цього можна розумним використанням наданих підприємству чинним законодавством можливостей вибору варіантів оцінки,

фінансування витрат, формування фінансового результату, списання матеріальних активів.

Облікова політика та податкове планування у ТОВ “Кава Станіслава” мають спільні чинники впливу і реалізуються в інтегрованій сукупності умов оптимізації діяльності підприємства. Їхній взаємозв’язок можливо вважати елементом розвинутої методології бухгалтерського обліку на предмет забезпечення системи оподаткування підприємства. Отже, роль податкового планування та організація облікової політики підприємства реалізуються через методи, принципи і процедури визначення доходів і витрат для облікового відображення та оподаткування [58 с. 14].

Елементи бухгалтерського обліку та система оподаткування справляють керівний вплив на показники звітності та характеризують стан діяльності підприємства із характеристикою результату його господарських процесів.

Таким чином, на наш погляд, податкове планування у ТОВ “Кава Станіслава” має бути планомірним й обґрунтованим з економічної та юридичної точок зору зниження як абсолютної величини виплат податкового характеру, так і зменшення податкового навантаження на підприємство, не створює перешкод для розвитку бізнесу, сприяє мобілізації всіх його додаткових внутрішніх інвестиційних ресурсів, пов’язане з обліковою політикою підприємства.

ВИСНОВКИ

1. Розглянуто передумови розвитку теоретико-організаційних і методологічних засад щодо оподаткування із модифікацією системи бухгалтерського обліку як його надійного інформаційного забезпечення. Визначено комплексну інтеграцію завдань податкових реформ, податкової політики та культури, що розроблюються внаслідок актуалізації реалій розвитку економічних і соціальних систем. Акцентовано увагу на комплексі методів, інструментів і об'єктів оподаткування із регулюванням ставок податків, як наслідку податкових реформ, що спрямовані на гармонізацію податкових відносин.

2. Зважаючи на ключове місце й роль інституціональної теорії в розвитку сучасної економіки, розглянуто зміст та статус податків як категорії, що забезпечує податкове партнерство господарюючих суб'єктів і держави щодо формування централізованих фінансових ресурсів для збільшення національного багатства країни. Відповідно до інституціонального аспекту визначено функції податків, що утворюють взаємозалежну систему із оптимізацією економічного базису та стимулюванням самофінансування при організаційно-структурній перебудові економіці.

3. Розвиток малого бізнесу передбачає формування його ефективної економічної політики, яка впливає на мінімізацію витрат не лише на ведення діяльності, а й на виконання податкових зобов'язань, що реалізується шляхом податкового планування. Обґрунтовано, що податкове планування неможливо організувати без інформаційного забезпечення, що формується в системі бухгалтерського обліку та складається з низки показників, за якими оцінюється реальний стан підприємства, визначається величина його прибутку, яка й підлягає оподаткуванню. Отже, раціоналізація податкового планування дозволяє сформувати внутрішні резерви, що є додатковими джерелами фінансування стратегії розвитку поточного та довгострокового характеру.

4. Досліджено особливості оподаткування у Європейських країнах дозволило нам виокремити ряд особливостей, зокрема: їм властивий певний досвід у сфері спрощення оподаткування малого підприємництва; покращення адміністрування податків; інвестиційні вкладення у покращення якості адміністрування.

5. В Україні напрацьовано законодавчу базу з питань обліку і оподаткування малого бізнесу, проте, як показали наші дослідження, вимагають вдосконалення питання: у сфері адміністрування податків; зменшення витрат урегулювання податкового законодавства; створення підходящих умов їх оподаткування. Доведено, що використовуючи елементи державної підтримки розвитку малого бізнесу може отримати великі вигоди у виді зростання показників продуктивності та скорочення витрат на дотримання податкових вимог.

6. Формування передумов розвитку облікової політики для цілей оподаткування передбачає модифікацію організаційних і методологічних засад облікової системи та системи оподаткування відповідно до впливу чинників, ознак і характеристик сучасної інституціональної парадигми розвитку держави із орієнтацією на гармонізацію податкових розрахунків. Через облікову політику організовуються способи ведення обліку податкових розрахунків і платежів із визначенням податкових баз, що сприяє оптимізації порядку обліку податкових показників діяльності підприємства.

7. Трансформація економіки зумовлює підвищення вимог до розвитку кількісних і якісних параметрів щодо виконання податкових зобов'язань із організацією податкового планування, що імплементується при керівному впливі на розрахунок і здійснення податкових розрахунків. Саме в умовах трансформації економіки та динамічності змін умов господарювання, пріоритетності управлінських моделей в організації діяльності особливої актуальності набуває оптимізація оподаткування, чому передують обґрунтування інструментів, методів і заходів з розрахунку бази оподаткування та встановлення порядку здійснення податкових розрахунків. У роботі з метою

досягнення гармонізації бухгалтерського обліку із системою оподаткування визначено передумови розвитку облікової політики для цілей оподаткування; сформульовано рекомендації щодо організації податкового планування; запропоновано порядок управління підприємством з точки зору оптимізації оподаткування на прикладі формування амортизаційної політики.

Список літератури

1. Пушкар М.С. Розробка систем обліку: навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш, 2004. 198 с.
2. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. К.: КНЕУ, 2001. 534 с.
3. Чабанюк О.М., Мединська Т.В. Спрощена система оподаткування: загальні положення, облік і звітність: навч.-практ. посіб. К.: Алерта, 2013. 408с.
4. Валуев Б.И. Теория бухгалтерского учета: монография. Одесса: ОДЕУ; «Принт-мастер», 2002. 272 с.
5. Гура Н. Бухгалтерський облік як складна інформаційна система. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2019. № 130. С. 12–15.
6. Бутинець Ф.Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: підруч. для студ. вищ. навч. закл. спец. 7.050106 «Облік і аудит» / за ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. 2-ге вид., переробл. і допов. Житомир: ПП «Рута», 2002. 544 с.
7. Грінько А.П., Акімова Н.С., Кваша О.О. Сучасна концепція організації бухгалтерського обліку в інформаційній системі економічного управління підприємством. *Collective monograph. SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland*, 2016. С. 39-57.
8. Трофімова Л.В. Податкова політика і податкова система. *Форум права*. 2019. № 1. С. 154-158.
9. О налогах: Закон Республики Армения от 12.05.1997 р. № ЗР-107. URL. http://www.base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=3058. (дата обращения: 22.09.2016).
10. Федорук М. Порядок визнання доходів і витрат у податковому обліку: зб. тез доп. 69-ї студ. наук.-техн. конф., м. Львів, 17-21 жовт. 2011 р. / Нац. ун-т «Львівська політехніка», Ін-т підприємництва та персп. технологій. Львів, 2011. С. 57-59.

11. Державна служба статистики України. URL: <http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/kilkist-pidpriemstv-za-ikh-rozmiramy-za-vydamy-ekonomichnoi-diialnosti>
12. Левицька С.О. Облікова політика підприємства в контексті економічних реформ. *Вісник Львівської комерційної академії*. 2018. Вип. 35. С.32-40.
13. Левицька С., Осадча О. Обліково-аналітичне забезпечення податкового менеджменту підприємств-платників податків. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2018. № 2. С. 20–25.
14. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України № 4618-VI від 22.05.2012 р. Дата оновлення: 10.12.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> (дата звернення: 15.01.2021).
15. Doing Business 2017: Україна залишиться в сьомому десятку рейтингу. URL: goo.gl/TtroHy.
16. Річний звіт Ради бізнес-омбудсмена за 2019 р. URL: goo.gl/5icmuk.
17. Масленніков Є.І., Гусев А. О. Оптимізація податкових платежів та її вплив на рівень доходів державного бюджету. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 5/2. С. 168-173.
18. Гусев А. А. Взаимосвязь проблемы налогообложения и экономического роста. *Матеріали ІХ Міжнародного круглого столу «Актуальні соціально-економічні та правові проблеми розвитку України та її регіонів»*. Одеса, 2018. С. 132-136.
19. Господарський Кодекс України (ГКУ). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
20. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996–XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
21. Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

22. П(С)БО 25«Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100009610-pbo-25-finansoviy-zvit-subyekt-malogo-pidpriyemnitstva>

23. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (№ 720) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0720201-11#Text>

24. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження податку на виведений капітал на заміну податку на прибуток підприємств: Проект Закону України № 3665 від 16.06.2020р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69156 (дата звернення: 18.01.2021).

25. Масленніков Є.І., Гусєв А.О. Людський капітал країни та вплив на його розвиток державної податкової політики. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2020. Том 19, Вип. 2 (45). С. 70-86.

26. Литвинов С.В. Аналіз зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання захисту прав платників податків. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. Вип. 74. С. 252-256.

27. Лоя М.І. Проблемні аспекти розвитку бухгалтерського обліку в сучасних умовах нестабільності економічного середовища. *Молодий вчений*. 2015. № 3 (18). С. 200-206.

28. Макаренко А.П. Рациональное оподаткування та його принципи в ринковій економіці. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2021. Вип. 2. Т. 1. С. 260-264.

29. Магопєць О.А., Кузьменко Г.І. Моделі організації податкового обліку. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. 2020. Вип. 25. С. 266-270.

30. Нєстерєнко А.С., Барін О.Р. Принципи організації обліку і функціонування податкової системи України. *Молодий вчений*. 2016. № 6 (33). С. 298-302.

31. Облікова політика: навч. посіб. / за ред. Г.М. Давидова. К.: Знання, 2010. 479 с.
32. ПсБО 15 “Дохід”. Зареєстровано в Міністерстві №290 від 29.11.99 р. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
33. Ловінська Л.Г., Стефанюк І.Б. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні. К.: НДФІ, 2006. 240 с.
34. Пархоменко О. Податковий облік і його узгодженість з фінансовим обліком. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2013. № 3. С. 50–53.
35. Ночовна Ю.О., Кулик В.А. Сучасний стан та проблеми формування облікової політики підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2019. № 776. С. 141-146.
36. ПсБО 16 “Витрати”. Зареєстровано у Міністерстві юстиції України № 318 від 31.12.99 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
37. Фактор. URL. <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/september/issue-71/article-21104.html>
38. Бухгалтер 911. URL. <https://buhgalter911.com/forum/viewtopic.php?t=12296>
39. Бухгалтерські проводки Україна. URL. <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/2651-bukhgalterskie-provodki.html>
40. Організація бухгалтерського обліку : підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закл. / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. 3-тє вид., допов. і переробл. Житомир: ПП «Рута», 2008. 592 с.
41. Пилипенко О.І. Елементи облікової політики корпорацій: URL. <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/67340/62918>.
42. Петрук О.М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2005. 420 с.

43. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.

44. Вісник. Офіційно про податки. URL. <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100024858-vina-v-podatkovomu-pravi-kinets-vidpovidalnosti-za-togo-khl>

45. Олійник О.В., Філон І.В. Податкова система: навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2006. 456 с.

46. Організація бухгалтерського обліку / за ред. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2005. 528 с.

47. Панасюк В.М., Ковальчук Є.К., Бобрівець С.В. Податковий облік: навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 260 с.

48. Панура Ю.В. Узагальнення наукових підходів до визначення сутності податків та їх систематизації. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2018. Вип. 21. С. 120-129. (Серія «Економіка»).

49. Податкова політика України: навч. посіб. / П. Мельник, З. Варналій, Л. Тарангул та ін.; за ред. П. Мельника. К.: Знання України, 2010. 505 с.

50. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Андрущенка. К.: Центр навч. л-ри, 2015. 416 с.

51. «Податок на прибуток. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.01.2011 № 27. URL. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>.

52. Покатаєва О.В. Правове визначення об'єкта оподаткування. *Право і безпека*. 2010. № 5 (37). С. 90-96.

53. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування: монографія / за заг. ред. проф. Ю. Б. Іванова. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. 448 с.

54. Савчук Т. Податковий облік як підсистема бухгалтерського обліку та основа реалізації системи оподаткування в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2003. № 3. С. 15-19.

55. Серебрянський Д.М., Смірнова О.М., Стадник М.В. Вплив структури фіскального відомства на організацію податкового контролю: зарубіжний досвід. Ірпінь: НДІ фін. права, 2014. 256 с.

56. Скоробогач В.І. Критерій класифікації та його значення для створення категорії місцевих податків та зборів. *Форум права*. 2013. № 4. С.18-21.

57. Соколовська А. Основи теорії податків: навч. посіб. К.: Кондор, 2010. 326 с.

58. Супруненко С.А. Податкове планування на підприємствах малого бізнесу. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. № 4 (94). С. 13-16.

1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Загальними зборами учасників
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КАВА
СТАНІСЛАВА"
Протокол № 3
від "15" лютого 2018р.

СТАТУТ
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"КАВА СТАНІСЛАВА"
(нова редакція)

м. Івано-Франківськ
2018р.

1. Загальні положення.

1.1. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КАВА-СТАНІСЛАВА" (надалі Товариство) є суб'єктом господарювання, що діє на принципах самоопуваності.

1.2. Товариство здійснює свою діяльність у відповідності до Цивільного Кодексу України, Господарського Кодексу України, до закону України "Про господарські товариства" та інших законодавчих актів, цього Статуту.

1.3. Найменування Товариства:

Повне - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КАВА-СТАНІСЛАВА";

Скорочене - ТОВ "КАВА-СТАНІСЛАВА".

1.4. Учасниками Товариства є:

Лотошай Ігор Васильович (паспорт серії СС №668103 виданий Івано-Франківським МУВС МВС в Івано-Франківській обл. 19.11.1998 року, ідентифікаційний номер 2997215498)

1.5. Товариство є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок в установі банку, штамп, печатки, інші реквізити передбачені законодавством.

1.6. Товариство набуває статусу юридичної особи з моменту його державної реєстрації.

1.7. Товариство в установленому порядку може створювати дочірні підприємства, філії та представництва, вступати в договірні відносини з іншими юридичними та фізичними особами, як на території України, так і за її межами.

1.8. Товариство не відповідає за зобов'язаннями учасників. Учасники Товариства несуть відповідальність в межах їх вкладів.

2. Предмет і мета діяльності Товариства.

2.1. Метою Товариства – є отримання прибутку.

2.2. Предметом діяльності Товариства є:

- оптова і роздрібна торгівля продовольчими та непродовольчими товарами;
- будівництво житлових і нежитлових будівель;
- організація будівництва будівель;
- будівництво споруд;
- спеціалізовані будівельні роботи;
- штукатурні роботи;
- електромонтажні роботи;
- монтаж безпроводних мереж, систем опалення та кондиціонування;
- комплексне обслуговування об'єктів;
- роботи із завершення будівництва;
- послуги у сфері архітектури;
- послуги у сфері інженірингу;
- виробництво будівельних матеріалів;
- виробництво готових металевих виробів;
- виробництво дерев'яних будівельних конструкцій;
- надання в оренду (прокат) автомобілів, машин, устаткування і товарів;
- виробництво, монтаж, ремонт та технічне обслуговування машин і устаткування;
- виробництво харчових продуктів;
- поліграфічна діяльність;
- виробництво неметалевої мінеральної продукції;
- надання послуг логістики;
- надання експедиторських послуг;
- пасажирські та пасажирські перевезення;
- добування віску та трішки;
- надання послуг у сільському господарстві та тваринництві;
- туристична діяльність;
- діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування;
- надання торговельно-посередницьких, маркетингових, інформаційних, посередницьких, рекламних та інших послуг комерційного характеру;
- заготівля та переробка деревини;
- виробництво меблів та столових виробів;

3

- надання автотранспортних послуг;
- діяльність готелів і подібних заходів тимчасового розміщування;
- надання послуг стоянок автомобілів, їх спарудження та утримання;
- надання інформаційних послуг;
- наукова та технічна діяльність;
- діяльність у сфері права;
- діяльність із представництва;
- освітня діяльність;
- видавнича діяльність;
- діяльність у сфері спорту, організування відпочинку та рекреації;
- організація та проведення виставок, ярмарків, аукціонів;
- надання в оренду та експлуатацію власного чи орендованого майна;
- здійснення зовнішньоекономічних експортно-імпорتنних операцій в межах статутної діяльності.

Діяльність, для здійснення якої нормативними актами передбачені особливі умови, здійснюється Товариством при наявності відповідної ліцензії.

3. Права та обов'язки учасників Товариства.

3.1. Учасники Товариства мають право:

- брати участь в діяльності Товариства, управлінні справами Товариства в порядку, визначеному в установчих документах;
- вибирати і бути обраними в органи управління Товариства і контролю;
- брати участь у розподілі прибутку Товариства та одержувати його частку (дивіденди);
- одержувати інформацію про діяльність Товариства. На запит учасника Товариство зобов'язане надати йому для ознайомлення річні баланси, звіти про фінансово-господарську діяльність Товариства, протоколи рішучих кворумів, протоколи зборів органів управління Товариства тощо;
- передавати свої повноваження іншому учасникові або його представникові;
- вийти з передбаченому установчими документами порядку зі складу Товариства.

3.2. Учасники Товариства зобов'язані:

- дотримуватися вимог статуту Товариства, виконувати рішення його органів управління;
- вносити внески у розмірі та порядку що передбачені статутом Товариства та законодавством;
- нести інші обов'язки, передбачені законодавством України та статутом Товариства.

3.3. Учасник Товариства, який систематично не виконує чи неадекватно виконує свої обов'язки або своїми діями перешкоджає досягненню мети Товариства, може бути виключений з Товариства на підставі рішення зборів учасників Товариства. При виключенні учасника з Товариства йому виплачується частка частини майна у порядку і строки, передбачені законодавством та даним статутом.

3.4. Учасники Товариства не володіють окремими правами на об'єкти, що входять до складу майна Товариства, в тому числі і на об'єкти власності, внесені учасниками в якості статутного внеску.

4. Перехід частки (її частини) учасника у статутному капіталі Товариства до іншої особи.

4.1. Учасник Товариства має право продати чи іншим чином відступити свою частку (її частину) у статутному капіталі одному або кільком учасникам цього Товариства.

4.2. Відчуження учасником Товариства своєї частки (її частини) третім особам допускається за згодою учасників Товариства.

4.3. Учасники Товариства користуються переданим правом купівлі частки (її частини) учасника пропорційно до розмірів своїх часток, якщо статутом Товариства чи домовленістю між учасниками не встановлено інший порядок здійснення цього права.

4.4. Частка учасника Товариства може бути відчужена до повної її сплати лише у тій частині, в якій її уже сплачено.

4.5. У разі придбання частки (її частини) учасника самим Товариством, воно зобов'язане реалізувати її іншим учасником або третім особам протягом строку та в порядку встановленому законом, або зменшити свій статутний капітал відповідно до статті 144 Цивільного Кодексу України.

4.6. Частка у статутному капіталі Товариства переходить до спадкоємця фізичної особи за рішенням загальних зборів учасників Товариства. Розрахунок із спадкоємцем учасника, які не вступили до Товариства, здійснюється відповідно до положень ст. 148 Цивільного Кодексу України.

5. Порядок вступу до Товариства, виходу з нього.

Продовження додатку А

4

5.1. Фізичні та юридичні особи можуть вступити до складу Учасників Товариства в разі коли вони набули прав власності на частку (її частину) у Статутному капіталі Товариства у порядку, передбаченому цим Статутом та ст.147 Цивільного Кодексу України. Питання щодо вступу третіх осіб до Товариства вирішуються загальними зборами учасників Товариства.

5.2. Учасник Товариства має право вийти з Товариства, повідомивши про свій вихід не пізніше, ніж за три місяці до виходу.

5.3. Учасник, який виходить із Товариства, має право одержати вартість частини майна, пропорційну його частці у статутному капіталі Товариства.

5.4. Якщо вклад до статутного капіталу був здійснений шляхом передавання права користування майном, відповідне майно повертається учасником без винятку винятогороди.

5.5. Порядок і спосіб вичислення вартості частини майна, що пропорційна частці учасника у статутному капіталі, а також порядок і строки її виплати встановлюються законодавством та загальними зборами учасників.

5.6. Спори, що виникають у зв'язку з виходом учасника із Товариства, у тому числі спори щодо порядку вичислення частки у статутному капіталі, її розміру і строки виплати, вирішуються судом.

6. Звернення стягнення на частину майна Товариства, пропорційну частці учасника Товариства у статутному капіталі.

6.1. Звернення стягнення на частину майна Товариства, пропорційну частці учасника Товариства у статутному капіталі, за його особистими боргами допускається лише у разі недостатності у нього іншого майна для задоволення вимог кредиторів. Кредитори такого учасника мають право вимогати від Товариства виплати вартості частини майна Товариства, пропорційної частці боржника у статутному капіталі Товариства, або наділу відповідної частини майна для звернення на нього стягнення. Частина майна, що підлягає наділу, або об'єкт коштів, що еквівалентні її вартості, встановлюється згідно з балансом, який складається на дату пред'явлення вимог кредитором.

6.2. Звернення стягнення на всю частку учасника в статутному капіталі Товариства припиняє його участь у Товаристві.

7. Управління Товариством.

7.1. Вищим органом Товариства є загальні збори учасників. Вони складаються з учасників Товариства або призначених ними представників.

Представники учасників можуть бути постійними або призначеними на певний строк. Учасник вправі в будь-який час замінити свого представника у зборах учасників, повідомивши про це інших учасників.

Учасник Товариства вправі передати свої повноваження на зборах іншому учаснику або представникові іншого учасника Товариства.

Учасники Товариства мають кількість голосів, пропорційну розміру їх часток у статутному капіталі.

7.2. До виключної компетенції загальних зборів учасників Товариства відносяться вирішення таких питань:

а) визначення основних напрямків діяльності Товариства, затвердження його цілей та звітів про їх виконання;

б) внесення змін та доповнень до статуту Товариства, зміни розміру його статутного капіталу;

в) утворення, реорганізації й ліквідація дочірніх підприємств, філій та представництв, затвердження статутів та положень про них;

г) прийняття/вирішень про припинення діяльності Товариства, призначення ліквідаційної комісії та затвердження ліквідаційного балансу;

д) затвердження річних звітів, результатів діяльності Товариства, його дочірніх підприємств, філій та представництв, затвердження звітів ревізійної комісії, порядку розподілу прибутку, строку та порядку виплати частки прибутку, визначення порядку покриття збитків;

Підпис

- е) внесення рішень про припинення до майнової відповідальності посадових осіб Товариства;
- є) встановлення розміру, форми, порядку внесення учасниками додаткових вкладів;
- ж) виключення з складу учасників Товариства;
- з) затвердження правил процедури та інших внутрішніх документів Товариства, визначення його структури;
- и) вирішення питань про придбання Товариством частки Учасника;
- й) визначення умов оплати праці посадових осіб Товариства, його філій та представництв;
- і) призначення та відкликання директора;
- ї) інші питання передбачені чинним законодавством.
- 7.3. З питань, вказаних в пунктах «а», «б», «ж» рішення приймається, то яке проголосували учасники, що володіють у сукупності більш як 50 відсотками загальної кількості голосів Учасників Товариства. Решта питань рішення приймаються простого більшістю голосів.
- 7.4. Збори учасників Товариства скликаються не рідше двох разів на рік.
- 7.5. Збори учасників викликають повноважними, якщо на них присутні учасники (представники учасників), які володіють у сукупності більш як 60 % голосів.
- 7.6. Збори учасників обирають голову Товариства з числа учасників Товариства.
- 7.7. Голова Товариства розробляє і пропонує на розгляд зборів учасників стратегічні напрями роботи Товариства. Складом постійної Зборів Товариства в разі необхідності.
- 7.8. Поточкові збори учасників скликаються головою Товариства при наявності обставин, зазначених в установчих документах, у разі неспроможності Товариства, а також у будь-якому іншому випадку, якщо цього потребують інтереси Товариства в цілому, зокрема, якщо виникне загроза значного скорочення статутного капіталу.
- 7.9. Збори учасників Товариства повинні скликатися також на вимогу викликаного органу.
- 7.10. Учасники Товариства, що володіють у сукупності більш як 20 відсотками голосів, мають право вимагати скликання поточкових зборів учасників у будь-який час і з будь-якого приводу, що стосується діяльності Товариства. Якщо протягом 25 днів голова Товариства не виконав зазначеної вимоги, вони вправі самі скликати збори учасників.
- 7.11. Про проведення загальних зборів Товариства учасники повідомляються передбаченим статутним способом з зазначенням часу і місця проведення зборів та порядку денного.
- 7.12. Повідомлення повинно бути зроблено не менш як за 30 днів до скликання загальних зборів. Будь-хто з учасників Товариства вправі вимагати розгляду питання на зборах учасників за умови, що воно було ним подано не пізніше як за 25 днів до початку зборів. Не пізніше як за 7 днів до скликання загальних зборів учасникам Товариства повинно бути надана можливість ознайомитися з документами, внесеними до порядку денного зборів. З питань, не включених до порядку денного, рішення можуть прийматися тільки за згодою всіх учасників, присутніх на зборах.
- 7.13. У Товаристві створюється викликаний орган - директор.
- директор вирішує усі питання діяльності Товариства, за винятком тих, що належать до виключної компетенції зборів учасників. Збори учасників Товариства можуть внести рішення про повноту частини повноважень, що належать їм до компетенції директора.
 - директор відвідує збори учасників і організує виконання їх рішень.
 - директор не вправі приймати рішення, обов'язкові для учасників Товариства.
 - директор діє від імені Товариства в межах встановлених законодавством України та цим статутом.
 - директор має право без довіреності виконувати дії від імені Товариства.
 - директор може прийматися на роботу на контрактній основі.
- Повноваження директора можуть бути дилігентні або обмежені за рішенням Зборів учасників з оформленням відповідного протоколу. Копія протоколу в обов'язковому порядку направляється директору.
- 7.14. Інші особи приймаються на роботу директором.
- 7.15. Персонал Товариства приймається на основі трудових договорів, контрактів. Трудові функції можуть виконуватися також за договорами цивільно-правового характеру. Трудовий колектив Товариства наділений повноваженнями передбаченими законодавством.
- 7.16. Контроль за діяльністю директора Товариства здійснюється спеціальним комітетом, що утворюється збором учасників Товариства з їх числа.
- 8. Майно і кошти Товариства:**
- 8.1. Статутний капітал Товариства становить 150 000,00 грн.
Внесок учасників та їх частка у статутному капіталі становить:
Лотоцький Ігор Васильович – 150 000,00 грн. (100%).
Статутний капітал Товариства сформовано повністю.
- 8.2. Дискрепанс формування майна Товариства є:

- майно, передане йому у власність учасниками, як внески;
- продукція, вироблена в результаті господарської діяльності Товариства;
- доходи, одержані від господарської діяльності Товариства;
- кредити банків та інших матеріальних надходжень, пожертвувань;
- інше майно, набуте Товариством на підставах, не заборонених законом.

8.3. Товариство має право змінювати (збільшувати або зменшувати) розмір статутного капіталу рішенням загальних Зборів учасників та рахунок додаткових внесків учасників Товариства та на підставах, визначених чинним законодавством України.

8.4. Частки в статутному капіталі реалізуються переважно сумі коштів або майна, які будуть внесені волею учасником Товариства до статутного капіталу.

8.5. У Товаристві створюється резервний (страховий) фонд у розмірі не менш, як двадцять п'ять відсотків статутного капіталу.

8.6. Розмір щорічних відрахувань до резервного (страхового) фонду не може бути меншим п'яти відсотків суми прибутку Товариства.

8.7. Збитки Товариства відшкодовуються за рахунок резервного фонду, а якщо резервного фонду не вистачає - за рахунок інших джерел, визначених чинним законодавством та загальними зборами учасників.

8.8. Прибуток Товариства утворюється з надходжень від його господарської діяльності після покриття матеріальних та прорізнаних до них витрат і витрат на оплату праці.

8.9. З економічного прибутку Товариства сплачуються окремими законами податки та інші обов'язкові платежі, а також відсотки по кредитах банків і по облігаціях.

8.10. Прибуток, одержаний після зазначених розрахунків, належить самостійно Товариством та підсумками діяльності за рік, квартал або місяць та залишається у розпорядженні Товариства, яке визначає напрями його використання відповідно до установчих документів Товариства.

8.11. Рішення про періодичність розподілу прибутку приймається на загальних зборах учасників.

9. Зовнішня економічна діяльність.

9.1. Товариству надано право самостійного ведення зовнішньоекономічної діяльності у порядку, встановленому законодавством.

9.2. Товариство реалізує економічне, науково-технічне співробітництво, ділові зв'язки в сфері своєї діяльності з відповідними організаціями за межами України.

9.3. Товариство здійснює операції по експорту та імпорту послуг, товарів та робіт, виконуваних ним.

9.4. Товариство може продати, купити ліцензії, патенти, ноу-хау - технології і технічну документально, що є частинною операцій по експорту (імпорту).

9.5. Товариство сорить навчально та стажування спеціалістів за кордоном.

9.6. Товариство запрошує в установленому порядку іноземних спеціалістів для консультацій, експертизи, участі в організації виробництва на основі найновіших технологій, менеджменту, маркетингу.

9.7. Товариство надає послуги інофірмам, різним організаціям, розташованим на території України і за її межами в рамках своєї статутної діяльності.

9.8. Валютна виручка зберігається на валютній рахунок Товариства і використовується Товариством самостійно після розрахунку з бюджетом.

10. Фінансово-господарська діяльність Товариства.

10.1. Товариство самостійно визначає перспективи розвитку, планує і здійснює свою діяльність.

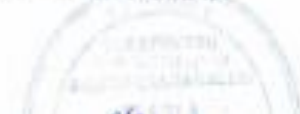
10.2. Товариство має право:

- самостійно укладати угоди купівлі-продажу машин, обладнання, споруд, будівель, товарів народного споживання, а також вступати в інші договірні відносини;
- утворювати філії, неві підприємства, бути учасником інших підприємств, різних фондів, вкладати в об'єкти, асоціації, теже;
- здійснювати спільну діяльність із зазначеними підприємствами та організаціями, іноземними інвесторами, громадянами;
- здійснювати операції у формі бартерних угод як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках;
- надавати повнова (в т. ч. безпроцентні) своїм працівникам за рахунок прибутку, що залишається в розпорядженні Товариства.

10.3. Товариство реалізує свою продукцію, майно за цінами і тарифами, встановленими самостійно або на договірних засадах.

10.4. Товариство самостійно встановлює форму та систему оплати праці, розмір зарплати, а також інші види доходів працівників.

10.5. Виробничі і трудові відносини, соціальне страхування працівників та їх соціальне забезпечення регулюються законодавством України.

11. Порядок ліквідації і реорганізації.

11.1. Припинення діяльності Товариства відбувається шляхом його злиття, приєднання, поділу, виділення, перегруповання або ліквідації.

11.2. Припинення діяльності Товариства відбувається за рішенням вищого органу Товариства, суду, Господарського суду.

11.3. При реорганізації Товариства всі сукупність прав та обов'язків Товариства переходять до його правонаступників.

11.4. Товариство ліквідується:

- а) за рішенням вищого органу Товариства;
- б) на підставі рішення суду, Господарського суду;
- в) з інших підстав, передбачених законодавством.

11.5. Ліквідація Товариства проводиться призначеною ним ліквідаційною комісією, а у разі припинення діяльності Товариства за рішенням суду - ліквідаційною комісією, що призначається цим органом. У разі визнання Товариства банкрутом його ліквідація проводиться згідно з ліквідаційною процедурою, передбаченою Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом".

11.6. З дня призначення ліквідаційної комісії до неї переходить повноваження по управління справами Товариства.

11.7. Грошові кошти, що належать Товариству, виключеної виручку від розпродажу його майна при ліквідації, після розрахунків по виплаті праці осіб, які працюють на умовах найму, та виконання зобов'язань перед бюджетом, банками, власниками облігацій, випущених Товариством та іншими кредиторами, розподіляються між учасниками Товариства у порядку і на умовах, передбачених установчими документами.

11.8. Майно, передане Товариству учасниками у користування, повертається у натуральній формі без винагороди.

11.9. У разі виникнення спору щодо виплати заборгованості Товариства, його грошові кошти не підлягають розподілу між учасниками до вирішення цього спору або до одержання кредиторами відповідних гарантій.

11.10. Ліквідаційна комісія несе майнову відповідальність за збитки, понесені нею Товариству, працівникам, третім особам, у відповідності до чинного законодавства.

11.11. Ліквідація Товариства вважається завершеною, а Товариство таким, що припинило свою діяльність, з моменту внесення запису про це до державного реєстру.

12. Заключні положення.

12.1. Нова редакція статуту затверджується загальними зборами учасників та підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законодавством.

12.2. Статут Товариства у новій редакції викладається у письмовій формі, прошивається, пронумеровується та підписується учасниками (уповноваженими ними особами). Підписи учасників (уповноважених ними осіб) на новій редакції статуту Товариства нотаріально засвідчуються.

Підпис учасника:

Лотоцький Ігор Васильович

Місто Івано-

Продовження додатку А

«Франківськ, Івано-Франківська область, Україна, п'ятнадцятого лютого дві тисячі вісімнадцятого року.

Я, Шпаргало О.В., приватний нотаріус Івано-Франківського міського нотаріального округу, засвідчую справжність підпису Лотоцького Ігоря Васильовича, який зроблено у моїй присутності.

Особи Лотоцького Ігоря Васильовича, який підписав документ, встановлено, його дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № 404.

Сплату згідно ст. 31 Закону України «Про нотаріат».

[Handwritten signature of O.V. Shpargalo]

Всього прокопій, прокопії роздані і скріплено печаткою

**Наказ про облікову політику підприємства
Товариство з обмеженою відповідальністю
«КАВА СТАНІСЛАВА»**

НАКАЗ № 01/01-17

від 25.01.17

м. Івано-Франківськ

про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Положень (стандартів) бухгалтерського обліку наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Доручити забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві бухгалтерській службі на чолі з головним бухгалтером.

1.2. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.

1.3. Застосовувати форми журналів-ордерів та інших облікових реєстрів, розроблені фахівцями підприємства в минулому році й адаптовані бухгалтерією до нової системи обліку. Для повної та реальної картини здійснюваних господарських операцій та їх результатів дозволити головному бухгалтерові своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і реєстрів аналітичного обліку.

1.4. Бухгалтерам проставляти на первинних документах, що відображаються в обліку, відмітку про їх обробку у вигляді кореспонденції рахунків, дати, підпису.

1.5. Складати щомісяця журнали-ордери та інші облікові реєстри. Роздруківки з комп'ютерної програми підписувати оператору-виконавцеві і бухгалтерові, який відповідає за складання облікового документа.

1.6. Дані журналів-ордерів, інших облікових реєстрів і додаткових довідок головному бухгалтеру відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства. Після обробки журнали-ордери, облікові реєстри і довідки повинні бути підписані головним (старшим) бухгалтером із вказівкою дати підпису.

1.7. Фахівцям відділів: маркетингу, збуту, постачання, виробничо-технічного, ремонтно-механічного - неухильно виконувати вимоги працівників бухгалтерії щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну подання їх до обліку. За порушення вимог бухгалтерів, несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображення в них даних притягати фахівців до дисциплінарної відповідальності.

У випадках якщо документ, підписаний таким фахівцем, складений з порушенням законодавчих і нормативних вимог, або взагалі не складений, або відсутність такого документа потягла за собою застосування фінансових санкцій до підприємства, то питання про відповідальність фахівця розглядати на засіданні правління (дирекції) товариства за участю представників трудового колективу (профспілки, за наявності).

1.8. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності провести інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. N 69 (зі змінами і доповненнями).

1.9. Для здійснення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі:

Голова комісії: _____ **Лотоцький І.В.**

2. Про облікову політику підприємства

2.1. Дозволяю змінити облікову політику, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;

- нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.

2.2. При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 50 грн.,

2.3. Основним засобом визнавати актив, якщо очікуваний термін його корисного використання (експлуатації), установлений засіданням виробничої комісії, більше року (або операційного циклу, якщо він більше року), а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 2 500 грн.

2.4. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 2 500 грн.

2.5. Застосовувати при нарахуванні амортизації основних засобів методи амортизації, строк корисного використання та ліквідаційну вартість, установлені і затверджені наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий необоротний актив введений в експлуатацію.

2.6. Установити такі методи нарахування амортизації для:

- інших необоротних матеріальних активів - прямолінійний метод;
- малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів - у розмірі 100%-вої їх вартості в першому місяці використання об'єкта;

- предметів прокату - прямолінійний метод.

2.7. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

2.8. Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

2.9. Установити такі методи оцінки вибуття запасів:

- при відпусканні запасів у виробництво - метод ФІФО
- при відпусканні товарів у реалізацію до фірмових магазинів - метод ціни продажу;
- при відпусканні запасів у реалізацію - метод ФІФО

2.10. З метою недопущення розкрадань (недостач) малоцінних і швидкозношуваних предметів, переданих в експлуатацію і вилучених зі складу активів, головному бухгалтерові посилити контроль за видачею таких МШП за місцями експлуатації шляхом забезпечення проставлення в облікових картках підписів працівників в отриманні МШП, відміток про переміщення МШП між структурними підрозділами, а також складання актів на їх списання у разі непридатності до експлуатації.

2.11. Суму резерву сумнівних боргів установлювати на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги за термінами її непогашення.

2.12. Створити забезпечення:

- оплати відпусток згідно з розрахунком, складеним економічним відділом (економістом);
- гарантійних зобов'язань для здійснення майбутніх витрат на проведення гарантійних ремонтів проданої продукції відповідно до кошторису, складеного службою головного механіка й узгодженого з економічним відділом (економістом).

3. Гармонізація бухгалтерського та податкового обліку, у зв'язку з набуттям чинності з 1 січня 2015 року змін до Податкового кодексу України, внесеними законами [№ 71-VIII від 28.12.2014](#) та [№ 72-VIII від 28.12.2014](#)}

3.1. Для цілей бухгалтерського обліку, використовувати національні стандарти бухгалтерського обліку, що введені в дію згідно з чинним законодавством.

3.2. Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу

3.3. Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду, у якому такі витрати понесені

3.4. Нархування амортизації здійснювати з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством.

УСТАНОВИТИ ПЕРЕЛІК І СКЛАД ЗМІННИХ ТА ПОСТІЙНИХ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

1. Витрати на управління виробництвом:

- а) оплата праці апарату управління цехами, дільницями, включаючи премії, матеріальну допомогу;
- б) відрахування на соціальні заходи і медичне страхування апарату управління цехами, дільницями;
- в) витрати на оплату службових відряджень персоналу цехів, дільниць;
- г) інші витрати:
 - вартість поштово-телеграфних послуг;
 - вартість послуг зв'язку;
 - вартість канцелярського приладдя;
 - вартість послуг з участі в семінарах;
 - витрати на придбання періодичних видань і спеціальної літератури виробничої тематики тощо.

2. Амортизація основних засобів усього виробничого та загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення, крім вантажних автомобілів вантажопідйомністю понад 2 т.

3. Амортизація нематеріальних активів усього виробничого та загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення.

4. Витрати на утримання та експлуатацію необоротних активів виробничого та загальновиробничого призначення:

- а) вартість мастильних, обтиральних матеріалів та інших допоміжних матеріалів, необхідних для догляду за обладнанням і підтриманням його у працездатному стані;
- б) оплата праці допоміжних робітників, які обслуговують обладнання, — наладників, мастильників, електромонтерів, слюсарів, ремонтних та інших допоміжних робітників;
- в) відрахування на соціальні заходи і медичне страхування перелічених вище робітників;
- г) вартість спожитого палива, електроенергії, води, пари та інших видів енергії на приведення в рух верстатів, насосів, пресів та інших виробничих механізмів загальновиробничого призначення;

д) вартість послуг допоміжних виробництв і послуг сторонніх організацій, пов'язаних з утриманням та експлуатацією обладнання;

є) вартість витраченого інструменту і пристосувань;

ж) витрати на операційну оренду основних засобів тощо.

5. Витрати, пов'язані з утриманням пожежної та сторожової охорони:

а) оплата праці та відрахування на соціальні заходи і медичне страхування робітників, зайнятих охороною виробничих приміщень;

б) послуги сторонніх організацій з охорони.

6. Витрати на ремонт основних засобів виробничого та загальновиробничого призначення:

а) витрати на ремонт будівель і споруд:

- ☐ вартість витрачених будівельних матеріалів і запасних частин;
- ☐ оплата праці та відрахування на соціальні заходи і медичне страхування робітників, які виконують ремонтні роботи;
- ☐ вартість послуг ремонтних цехів;

б) витрати на ремонт виробничого обладнання, інструментів і транспортних засобів:

- ☐ вартість запасних частин та інших матеріалів, витрачених при ремонті виробничого обладнання, транспортних засобів та інструментів;
- ☐ оплата праці та відрахування на соціальні заходи і медичне страхування робітників, які виконують ремонтні роботи (слюсарів, верстатників та інших);
- ☐ вартість послуг ремонтних цехів та інших допоміжних виробництв з ремонту обладнання, транспортних засобів, інструментів.

7. Витрати на охорону праці й техніку безпеки:

а) поточні витрати на улаштування та утримання огорож машин та їх рухомих частин, люків, отворів, вентиляційних пристроїв;

б) витрати на установлення сигналізації, необхідної з метою безпеки для швидкого зупинення механізмів;

в) витрати на улаштування та утримання дезінфекційних камер, умивальників, душів, лазень та пралень на виробництві (на підприємствах, де надання цих послуг працюючим пов'язане з особливостями виробництва і передбачено колективним договором), а також на утримання роздягалень, шаф для спецодягу, сушарок та іншого подібного обладнання;

г) вартість матеріалів, використаних на улаштування та утримання засобів охорони праці;

д) вартість спецодягу, спецвзуття, обмундирування, окулярів та інших захисних пристосувань, що видаються найманим працівникам, необхідних їм для виконання професійних обов'язків, та інших засобів індивідуального захисту, мила та інших миючих засобів, знешкоджуючих засобів, молока та лікувально-профілактичного харчування згідно з переліком і нормами, установленими чинними нормативно-правовими актами, або на відшкодування витрат працівникам за придбання ними спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту у випадках невидачі їх адміністрацією;

е) вартість послуг сторонніх організацій, пов'язаних із проведенням попереднього (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими або небезпечними умовами праці, або де необхідно проводити професійний добір (обов'язковий первинний та періодичний профілактичний наркологічний огляди), а також щорічний обов'язковий медичний огляд осіб віком до 21 року;

ж) інші витрати на цілі, пов'язані з охороною праці (витрати на улаштування освітлення, що відповідає санітарним нормам і правилам (у тому числі місцевого освітлення робочих місць).

8. Витрати на охорону навколишнього природного середовища:

- а) витрати на утримання та експлуатацію очисних споруд;
- б) витрати на зберігання, переробку та охорону екологічно небезпечних відходів;
- в) витрати на очищення стічних вод.

3.5.2 УСТАНОВИТИ ПЕРЕЛІК І СКЛАД ЗМІННИХ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

1. Амортизація вантажних автомобілів вантажопідйомністю понад 2 т виробничого та загально виробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення, що нараховується за виробничим методом.

2. Витрати на обслуговування виробничого процесу:

- ☐ оплата праці та відрахування на соціальні заходи загальноновиробничого персоналу, зайнятого обслуговуванням виробничого процесу;
- ☐ витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами та якістю продукції, робіт, послуг.

Прийняти як базу розподілу змінних і постійних розподілених загальноновиробничих витрат основну заробітну плату (без доплат і надбавок) виробничих робітників.

Інформацію про суму загальноновиробничих витрат розкривати у Звіті про фінансові результати окремою статтею.

3.6. У випадку придбання одного об'єкту основних засобів, що складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожен з цих частин визнавати в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

3.7. З метою створення єдиної системи організації бухгалтерського обліку та дотримання єдиної облікової політики для складання консолідованої звітності філіям (відділенням, структурним підрозділам) виконувати цей наказ, узгоджуючи свої дії з головним бухгалтером підприємства.

Генеральний директор _____ Лотоцький І.В.

З наказом ознайомлений:

Головний бухгалтер _____ Лотоцький І.В.

Додаток В

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди		
ТОВ "КАВА СТАНІСЛАВА"	за ЄДРПОУ	2019	01	01
Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	за КОАТУУ	39173015		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	2610100000		
Вид економічної діяльності Оптова торгівля кавою, чаєм, какао та прянощами	за КВЕД	240		
Середня кількість працівників, осіб 3		46.37		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон Андрія Палія, буд. 7, кв. 1, м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 76018		0662521319		

1.Баланс на 31 грудня 2018 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	38,2	-
Основні засоби	1010	5,6	4,2
первісна вартість	1011	18,3	28,7
знос	1012	(12,7)	(24,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	43,8	4,2
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	62,6	82,0
у тому числі готова продукція	1103	-	82,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	1,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	3,2	0,2
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	1,4	2,0
Усього за розділом II	1195	67,2	85,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	111,0	89,6

Продовження Додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	150,0	150,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(51,4)	(130,9)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	98,6	19,1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	3,1	9,9
розрахунками з бюджетом	1620	2,3	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7,0	60,6
Усього за розділом III	1695	12,4	70,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	111,0	89,6

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2018

		Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	225,6	263,8	
Інші операційні доходи	2120	-	0,1	
Інші доходи	2240	-	-	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	225,6	263,9	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(172,0)	(233,0)	
Інші операційні витрати	2180	(123,3)	(130,3)	
Інші витрати	2270	(-)	(-)	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(295,3)	(363,3)	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(69,7)	(99,4)	
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	(69,7)	(99,4)	

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

Лотоцький Ігор Васильович

(ініціали, прізвище)

Лотоцький Ігор Васильович

Додаток Д

до національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
		2020	01	01
ТОВ "КАВА СТАНІСЛАВА"	за ЄДРНОУ	39173015		
Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	за КОАТУУ	2610100000		
Організаційно-правова форма господарювання тоб	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Оптом торгівля кавою, чаєм, шоколадом та прикрасами	за КВЕД	46.37		
Середня кількість працівників, осіб 2				
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон Андрия Палия, буд. 7, кв. 1, м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 76018		0602321319		

І. Баланс на 31 грудня 2019 р.

Актив		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
1		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
2		3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	
первісна вартість	1001	-	-	
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	
Незвершені капітальні інвестиції	1005	-	-	
Основні засоби :	1010	4,2	2,8	
первісна вартість	1011	28,7	18,3	
знос	1012	(24,5)	(15,5)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	4,2	2,8	
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	82,0	86,9	
у тому числі готова продукція	1103	82,0	86,9	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1,2	5,8	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	0,2	9,5	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	2,0	5,1	
Усього за розділом II	1195	85,4	107,3	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	89,6	110,1	

Продовження Додатку Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	150,0	150,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(130,9)	(99,5)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	19,1	50,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595	-	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	9,9	29,0
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	60,6	30,6
Усього за розділом III	1695	70,5	59,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
Баланс	1900	89,6	110,1

2. Звіт про фінансові результати
за **Рік 2019** р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	388,9	225,6
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	388,9	225,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(221,0)	(172,0)
Інші операційні витрати	2180	(136,5)	(123,3)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(357,5)	(295,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	31,4	(69,7)
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	31,4	(69,7)

Керівник

(підпис)

Лотоцький Ігор Васильович

(підпис, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Лотоцький Ігор Васильович

(підпис, прізвище)

Додаток Е

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Код		
		2021	01	01
ТОВ "КАВА СТАНІСЛАВА"	за СДРІВОУ	39173015		
Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	за КОАТУУ	2610100000		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОІФГ	240		
Вид економічної діяльності Оптова торгівля кавою, чаєм, кавою та трав'яними	за КВЕД	46.37		
Середня кількість працівників, осіб 2				
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон Луцтва Павла, буд. 7, кв. 1, м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 79018				0062321319

І. Баланс на 31 грудня 2020 р.

Актив	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006		
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	2,8	2,8
первісна вартість	1011	18,3	18,3
знос	1012	(15,5)	(15,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	2,8	2,8
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	86,9	73,8
у тому числі готова продукція	1103	86,9	73,8
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5,8	7,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	9,5	35,5
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	5,1	5,1
Усього за розділом II	1195	107,3	121,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	110,1	124,2

Продовження Додатку Е

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	150,0	150,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(99,5)	(107,0)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	50,5	43,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	29,0	3,8
розрахунками з бюджетом	1620	-	2,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	5,1
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	30,6	69,4
Усього за розділом III	1695	59,6	81,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	110,1	124,2

2. Звіт про фінансові результати
за _____ Рік 2020 _____ р.

		Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	289,7	388,9	
Інші операційні доходи	2120	-	-	
Інші доходи	2240	-	-	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	289,7	388,9	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(144,6)	(221,0)	
Інші операційні витрати	2180	(152,6)	(136,5)	
Інші витрати	2270	(-)	(-)	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(297,2)	(357,5)	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(7,5)	31,4	
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	(7,5)	31,4	

Керівник	_____	Лотоцький Ігор Васильович
	(підпис)	(ініціал, прізвище)
Головний бухгалтер	_____	Лотоцький Ігор Васильович
	(підпис)	(ініціал, прізвище)